

Escola d'infermeria al Camerun,
creada per Insolàfrica.

Insolàfrica

Frenar la desigualtat, un repte possible

Ens apropem a alguns dels projectes que reben el suport de Mans Unides a Tetuan, Haití i el Camerun

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P 5 I 8-12)

Diplomàcia vaticana
al servei de la pau

P 14-15

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de **appec**
editors de revistes i digitals
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

 El setmanari rep l'ajut de la
Generalitat de Catalunya

Director: *Òscar Martí Navarro*
Consiliari: *Mn. Miquel Ramón Fuentes*
Sotsdirectora: *Carne Munté Margalef*

Redactors: *Miquel Àngel Codina, Macià
Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*
Fotògraf: *Agustí Codinach*

Col·laboradors d'aquesta setmana:
*Jaume Aymar, Pilarín Bayés, Esther
Borrego, Agustí Borrell, Pilar Casals, Juan-
jo Fernández, Bernat Folerà, Antonio Gil,
Montserrat Giner, Josep Maria Grau, Sonia
Herrera, Mònica Massagué, Ignasi Miranda,
Josep Miró i Ardèvol, Glòria Monés, Josan
Montull, Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau,
Joan Pallarès-Personat, Quique, Josep Rius-
Camps, Valentí Serra, Lluís Solà, Sebastià
Taltavull, Josep Teixidó, Josué Villalón*

Redacció, administració, publicitat
i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catàlunyacristiana.cat

Fundadors: *Mn. Joan E. Jarque*
i *Mn. Francesc Malgosa*

Edita: *Fundació Missatge Humà i Cristià*

Administració: *Isabel Giralt (comptabilitat),
Dídac Campos (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA*
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El
Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B 14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

*Les opinions expressades pels
nostres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari*

Sumari

04
La setmana

05
Editorial

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

26
L'entrevista

30
Carta dominical

32
Bíblia

34
Litúrgia

36
Espai lectors

38
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

Santiago Bueno, nou degà del Capítol de la catedral de Barcelona

PÀGINA 16-17

Patricia Espinosa, membre de la Comissió Pontifícia per a la Protecció de Menors

PÀGINA 26-29

PÀGINA 18

La capella del Barça continuarà al
remodelat estadi

PÀGINA 38-39

El salesià Juan Carlos Aonso publica «Don
Bosco y la magia», editat per CCS

La setmana en tuits

MONTSERRAT DAMESON
@DAMESONPARERAS

25/05/2023

Jurista i politòloga

És descoratjador veure com les denúncies d'abusos trenquen la relació de confiança amb la institució i els records dels qui van passar per escoles cristianes. És frustrant que els religiosos no entenguin que sovint seran l'única representació de l'Església a la vida d'algú

EDUARD SALA
@EDSALA62

25/05/2023

Responsable d'Acció Social de Càritas Diocesana Barcelona

Gràcies a totes les persones grans i joves, a les escoles i instituts amb cor, a tots els voluntaris i voluntàries i companys/es de Càritas que heu fet d'aquesta festa una celebració de vida! Festa intergeneracional de Primavera de Càritas Barcelona

RODRIGO MORENO QUICIOS
@ERRARESROMANO

25/05/2023

Corresponsal de «Catalunya Cristiana» a Roma

El musical *Malinche*, de Nacho Cano, arriba al Vaticà. Dos dels seus artistes li han cantat al Papa una cançó sobre el primer bateig de dones indígenes a Amèrica. «Ha estat molt significatiu cantar a un Papa que parla espanyol», ens ha dit Nacho Cano

MONTSERRAT ESTEVE
@MONTSEESTEVE

24/05/2023

Directora de «Signes dels temps» de TV3

Ens ha deixat Víctor Codina, teòleg, jesuïta i defensor de les comunitats indígenes de l'Amazònia. 35 anys de missioner a Bolívia, portava milers de noms al cor. Parlava dels bolivians i bolivianes amb respecte, reconeixement, saviesa i justícia social

MARTA RODRÍGUEZ FONT
@MARTARODRIGUEZF

25/05/2023

Periodista de Girona

Els precs demanant pluja han donat resultat...

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Lluita contra els abusos

Enric Puiggròs, delegat dels jesuïtes a Catalunya, va admetre el 23 de maig que, en el cas dels presumptes abusos de Francesc Peris, «hi ha hagut coses que no s'han fet adequadament». En una entrevista al programa *Estel migdia*, Puiggròs va dir que la Companyia de Jesús no descarta «una actuació, si cal, per la via penal», i va condemnar «qualsevol abús». Igualment va aclarir que, pel que saben ara els jesuïtes, Peris va ser apartat el 2005, quan es va tenir la primera informació, i que no consta cap indicatiu anterior.

El 22 de maig, el diari *El País* havia publicat una carta de 234 exalumnes del col·legi del carrer Casp de Barcelona, en què exigeixen una condemna pública de la congregació. Un d'ells, Jordi Nomdedeu, es va mostrar crític, també des de l'*Estel migdia*, davant el que considera una «resposta insuficient», tot i que va elogiar alguns «canvis a millor». I en una entrevista al magazín *El matí*, Vicky Bernadet va comentar que les víctimes dels abusos comesos per Francesc Peris als anys 70 «no s'haurien d'haver vist obligades a unir-se per publicar una carta».

L'efemèride de la setmana

5 de juny del 1964: Pau VI permet la incineració dels catòlics, com a alternativa a la inhumació

Zoom

MACIÀ GRAU

Mons. Jordi Bertomeu, oficial del Dicasteri per a la Doctrina de la Fe, ha viatjat a Bolívia per trobar-se amb l'episcopat del país i reflexionar sobre els avenços en la línia de la cultura de la prevenció dels abusos impulsada pel papa Francesc. Fruit d'aquesta visita, els bisbes bolivians han emès un comunicat on informen de la creació d'una Comissió Nacional d'Escolta i una Comissió Nacional d'Investigació que determinin responsabilitats i visibilitzin el que ha passat en els casos d'abusos sexuals.

El clam de les víctimes de la pobresa i la desigualtat

L'1% més ric del planeta posseeix tanta riquesa com el 99% restant segons Oxfam Intermón. Però és que la desigualtat sembla que no té aturador i encara s'ha accentuat més arran del Covid. De fet, la pandèmia va provocar passes enrere en el desenvolupament i va suposar un revés en els esforços per posar fi a la pobresa extrema i reduir la desigualtat. Als països pobres sempre plou sobre mullat. Ho veiem cada vegada que hi ha catàstrofes naturals, guerres, fams, sequeres, crisis climàtiques.

Per evitar-ho cal treballar de valent per frenar la desigualtat, com ens recorda Mans Unides en la seva campanya anual: «Frenar la desigualtat és a les teves mans.» L'ONG de l'Església catòlica fa més de 63 anys que lluita contra la fam, la misèria i les causes que les provoquen. Les dades són demolidores: més de 800 milions de persones passen fam al món; 2.300 milions no tenen accés a una alimentació adequada; cada 9 segons mor una persona de fam al món.

Però les dades de la solidaritat de Mans Unides també són impressionants: el 90% dels ingressos van destinats a projectes de l'organització; s'han destinat 33 milions d'euros a lluitar contra la fam, la pobresa i la desigualtat a Àfrica, Amèrica i Àsia, i 1,5 milions de persones han millorat les seves condicions de vida gràcies al suport de Mans Unides. Tot plegat gràcies a la força del voluntariat (més del 95% de les persones que treballen a l'entitat són voluntàries) i als donants (el 83,5% dels

ingressos provenen de fonts privades).

Un dels punts forts de Mans Unides és el treball amb les contraparts, que són les que coneixen sobre el terreny les necessitats i la manera més eficaç de donar-hi resposta. A llarg termini, l'objectiu és l'enfortiment de les capacitats locals per tal d'assumir de forma eficient i eficaç el lideratge i l'apropiació dels processos de desenvolupament per assegurar la sostenibilitat dels projectes.

En el número d'aquesta setmana ens fixem en tres d'aquests projectes acompanyats per Mans Unides i liderats sobre el terreny. Hem entrevistat Mohamed Fuad Amrani, director de l'Associació Tetuaniana d'Iniciatives Sociolaborals, que treballa des del 1993 per prevenir l'abandonament escolar, l'exclusió social i la radicalització dels joves d'aquesta ciutat del Marroc.

També entrevistem Xavier Adsarà, de Nuestros Pequeños Hermanos, que va començar a col·laborar amb Mans Unides a Haití arran del terratrèmol del 2010. I, finalment, parlem amb Núria Pagès, infermera de professió, fundadora i presidenta de l'ONG Insolàfrica, que treballa al Camerun.

L'exclusió social (29,1%) i l'exclusió social severa (15,5%) a casa nostra ens és molt propera. Ens interpel·la per la seva cruesa i la seva proximitat. Com a cristians, sentint-nos germans i fills d'un mateix Pare, no podem defugir cap situació de patiment. Escoltem, doncs, el clam de totes les víctimes de la pobresa i la desigualtat arreu del món. No hi siguem indiferents.

DES DEL MONESTIR

Benedicció i camí

He trobat, en un antic antifonari cistercenc (segle XIII) conservat a Poblet, per a la festa de la Santíssima Trinitat, una bella i sorprenent representació del Misteri inefable, com a caplletra del primer responsori de les Vigílies de l'ofici del dia. Es tracta de la lletra B, que encapçala el responsori «*Benedicat nos Deus*», tot ell manllevat del Salm 66: «Que Déu, el nostre Déu, ens beneeixi, i el venerin d'un cap a l'altre de la terra. Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi.»

Al lòbul superior de la lletra B, hi ha representat el Pantocràtor, Jesucrist, glorificat, assegut en un tron, sobre un fons blau lapislàtzuli puntejat d'estrelles: beneeix amb la mà dreta, i sosté un llibre o un rotlle amb l'esquerra. És Jesucrist, ja que duu l'aurèola marcada amb la creu, però és també Déu. Els peus els té

graciosament recolzats en l'arc superior del lòbul inferior de la lletra B, que s'entrecrua amb el superior. Dins el lòbul inferior, i com situats a la terra —no hi ha, en efecte, pintat un fons blau—, tres personatges, en camí, com si volguessin venir a trobar-nos, aureolats també amb la creu: porten tots tres un llibre, el del centre beneeix amb la mà dreta i els altres dos fan un signe indicatiu amb la mà esquerra. És evident la relació amb el relat de Gènesi 18, els tres caminants que acull Abraham sota l'alzina de Mambré i que reconeix com a missatgers divins, relat que serveix d'inspiració per a la famosa icona de la Trinitat de Rublev.

Dues paraules conté la bella i original representació de la miniatura de Poblet, dues paraules plenes de silenci per a la festa d'avui:

LLUÍS SOLÀ

Monjo de Poblet

benedicció i camí. Déu Trinitat és font de benedicció en tant que es posa en camí: el Pare creant, el Fill rebent-se del Pare i donant-se a la humanitat, i l'Esperit estimant. És així que el Déu *ad intra* que contemplem en el lòbul superior de la B, al cel, es torna benedicció quan es fa pelegrí pels camins polsegosos del nostre món, Trinitat *ad extra*, com contemplem en el lòbul inferior.

Que Déu ens beneeixi, i que nosaltres, ensems, siguem per als altres i per al món, benedicció.

Déu Trinitat és font de benedicció en tant que es posa en camí

AGUSTÍ BORRELL

Vicari general de l'orde del Carmel Descalç

El 6 de maig passat va tenir lloc la coronació de Carles III com a rei del Regne Unit. Era una d'aquelles notícies tan omnipresents als mitjans de comunicació que se la trobava fins i tot qui no hi tenia cap interès. En una crònica de ràdio vaig sentir que el nou rei havia començat el seu discurs inicial dient que «venia a servir i no a ser servit», i que d'aquesta manera «es feia resso de les paraules de la seva mare», la reina Isabel II.

És significatiu que el locutor no fes cap al·lusió a la font última d'aquesta coneguda expressió evangèlica. Vull pensar que el periodista no tenia la intenció d'amagar l'origen de la dita de Jesús, però el seu silenci és representatiu d'un ambient on la ignorància religiosa

MIRADA AL MÓN

Regnar i servir

és generalitzada i quasi ben vista. La indiferència i el desinterès sobre els referents bíblics i cristians del nostre entorn són fenòmens que es van estenent. I tanmateix la tradició cristiana forma part essencial de la història europea i, quan se'n prescindeix, l'empobriment cultural resulta inevitable.

D'altra banda, més enllà de la discutible formulació periodística, l'ús de les paraules de Jesús per part d'un rei d'aquest món,

L'ús de les paraules de Jesús per part d'un rei d'aquest món resulta com a mínim contradictori

en un context de màxima pompa i fastuositat, resulta com a mínim contradictori. Sense negar que el rei tingui un desig sincer d'exercir el seu càrrec en bé del poble, una persona vestida luxosament i amb una corona d'or i pedres precioses contrasta fortament amb la imatge de Jesús que porta una corona d'espines i que té el seu tron en la creu, perquè ell sí que s'ha fet servidor de tothom, fins a donar la vida pels altres.

Jesús viu en coherència radical amb el seu ensenyament. No hi ha distància ni contradicció entre el que diu i el que fa. Cada cristià, conscient de les pròpies limitacions, procura imitar-lo amb decisió i humilitat, encara que el seu exemple pugui semblar un ideal irrealitzable per a qualsevol de nosaltres. En canvi, l'ús de les paraules de Jesús en contextos que, almenys en aparença, són tan allunyats del seu estil, corre el risc de banalitzar i domesticar el seu missatge.

Misteri d'amor

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

«La litúrgia ho té tot previst», deia amb admiració l'arquitecte Antoni Gaudí. Els estudiosos de la seva vida i de la seva obra manifesten que el famós arquitecte va arribar a una gran comprensió del culte cristià. La seva formació litúrgica era tan fonda que en determinats aspectes es va avançar a algunes ensenyances del Concili Vaticà II.

Realment, la sagrada litúrgia ho té tot previst en el camí que ens proposa al llarg dels dotze mesos de l'any. I així, després de la culminació del temps pasqual amb la celebració de la Pentecosta, la festa d'avui, la solemnitat de la Santíssima Trinitat, ens invita a contemplar i a donar gràcies per l'obra que Déu Pare ha acomplert a través del seu Fill i de l'Esperit Sant. Com va escriure sant Ireneu de Lió, el Fill i l'Esperit són com «els dos braços de Déu Pare».

Per a la majoria dels cristians, la Santíssima Trinitat ha esdevingut una idea abstracta, allunyada de l'espiritualitat quotidiana. És un misteri que ens costa d'entendre, d'explicar i de viure. La Trinitat no és una abstracció, sinó que és la revelació de la intimitat de Déu que es manifesta en tres persones divines entre les quals hi ha una relació d'amor.

La coneguda icona de la Trinitat d'Andrey Rublev (segle XV), on veiem tres joves asseguts dialogant al voltant d'una taula, ens pot ajudar a apropar-nos a aquest misteri. Són tres personatges de rostres semblants, per-

què tots són Déu, però cada un té un vestit de color diferent (daurat, vermell i verd), perquè representen les tres persones divines. El Pare que ho dona tot al Fill, el Fill ho rep tot del Pare amb agraïment i l'Esperit és el fruit de l'amor entre el Pare i el Fill. Aquesta imatge s'inspira en tres personatges que apareixen al llibre del Gènesi (Gn 18,1-15), són tres enviats de Déu acompanyats per Abraham, que entren en relació amb ell. Abraham els convida a seure i a compartir plegats la taula mentre Sara els escolta a l'interior de la tenda. És una relació d'estimació i de fraternitat com la que Déu Trinitat vol que tinguem amb Ell i entre nosaltres.

Avui també celebrem amb joia la jornada eclesial anomenada *Pro Orantibus* per recordar, agrair i resar per les persones que, als monestirs, dediquen la seva vida a lloar Déu i a pregar per l'Església i el món. Són testimonis d'aquella esperança «que no pot defraudar ningú, després que Déu, donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat en el nostre cors el seu amor» (Rm 5,5). Mai podrem ser suficientment agraïts amb el que aquests homes i dones fan per la nostra salvació i per la de tota la humanitat.

Benvolguts germans i germanes, apropem-nos amb fe al misteri de la Trinitat i fem-ne font de la nostra vida. Que l'Esperit Sant, fruit de la relació d'amor entre el Pare i el Fill, ens ajudi a estimar Déu i a ser generosos amb els altres.

Segellant la bretxa de la desigualtat

Tetuan, Haití i el Camerun són algunes de les zones que compten amb el suport de Mans Unides

L'educació, essencial per evitar la radicalització dels joves.

MOHAMED FUAD AMRANI
 «La radicalització no és més que una fugida cap endavant, no és una convicció. El jove arriba a la radicalització com una forma de resposta rebel al que passa»

Durant tot aquest 2023 Mans Unides ens recorda que «Frenar la desigualtat és a les teves mans». Aquesta invitació no es queda en un simple eslògan, sinó que es fa realitat en llocs com Tetuan, Haití o el Camerun, on els socis locals de Mans Unides estan compromesos diàriament a demostrar que la bretxa de la desigualtat no té per què continuar creixent.

ATIL, en favor de la joventut

Mohamed Fuad Amrani és director de l'Associació Tetuaniana d'Iniciatives Sociolaborals (ATIL), que treballa des del 1993 per prevenir l'abandonament escolar, l'exclusió social i la radicalització dels joves, així com per promoure'n la inserció laboral.

El gran percentatge de la població a Tetuan (Marroc) és menor de 30 anys i el mercat laboral no pot absorbir tantes persones que cada any aspiren a accedir a un lloc de treball. La tendència és abandonar els estudis, buscar feina de supervivència, deixar el país... un context que, a més, ha empitjorat amb l'efecte postpandèmia en una zo-

na on no hi ha gaire teixit industrial.

Aquesta realitat, explica Amrani, «provoca que s'hagi de començar a treballar amb aquests joves en edats molt primerenques per evitar l'abandonament escolar prematur i acompanyar-los en tot el procés, convertint-los en joves més resilents a la seva situació, treballar amb ells projectes de vida, projectes professionals viables i, sobretot, intentar mantenir-los allunyats de situacions que els facin caure en l'exclusió».

Fonamentalment, ATIL se centra en la prevenció, perquè quan un jove decideix abandonar els estudis i comença a adquirir hàbits de vida poc saludables o s'integra en bandes juvenils, és més difícil recuperar-los.

El programa que desenvolupa amb Mans Unides i amb el Ministeri d'Educació del Marroc és de reforç d'activitats extracurriculars i té tres eixos: educadors, pares i teixit associatiu, on es treballen valors i competències.

Quan un jove veu el futur negre, és fàcil que es radicalitzi. El director d'ATIL matisa que «quan parlem d'un país àrab, musulmà, tothom pensa en

XAVIER ADSARÀ
«L'hospital és un centre de referència per a tots els haitians. Passi el que passi, no deixarem Haití i el nostre personal és molt compromès»

extremisme religiós com a forma de radicalització, però això només és la forma minoritària. Hi ha molts joves que es radicalitzen en bandes juvenils o en grups ultres que segueixen els equips de futbol o que s'introdueixen en activitats que els porten a enfrontar-se a la llei... és molt més alt aquest percentatge que els que decideixen integrar-se en grups extremistes religiosos».

Per això, des d'ATIL es busca prevenir qualsevol tipus de radicalització i, sobretot, que l'escola «sigui, en ella mateixa, una eina de prevenció de l'exclusió». A banda de millorar la qualitat educativa del centre, l'entitat treballa molt l'autoestima dels joves per inculcar-los que «l'única manera que tenen de sortir d'on es troben és l'educació, la formació, per poder accedir a una feina digna i que, quan siguin adults, siguin ciutadans compromesos amb la seva comunitat», apunta Mohamed Fuad Amrani.

El cert és que el programa funciona. L'efecte és molt immediat perquè quan els joves s'impliquen i veuen que les coses surten, s'adonen que hi ha altres maneres d'afrontar els problemes: «L'índex de violència a les escoles on treballem ha disminuït radicalment i també les famílies s'impliquen més quan en veuen els resultats. Es crea un context guaridor dins de la comunitat i l'escola esdevé una cèl·lula de protecció d'aquests nois», constata Amrani.

ATIL treballa en centres públics d'ensenyament, a petició del Ministeri d'Educació. El mateix Ministeri demana que el programa continuï i que s'estengui perquè hi veu resultats tangibles. El programa amb Mans Unides es desenvolupa en nou centres, però s'està plantejant l'extensió amb el Ministeri a tota la regió, que són més de 100 centres.

Amrani està convençut que sempre és possible recuperar un jove, tot i que s'hagi radicalitzat, perquè «la radicalització no és més que una fugida cap endavant, no és una convicció. El jove arriba a la radicalització com una forma de resposta rebel al que li passa». I afegeix: «Si vius sotmès a una violència estructural, és força lògic que la teva resposta sigui violenta. Violència estructural és que no tinguis dret a una educació de qualitat, a un lleure sa, que vegis que la teva família s'ho passa molt malament per cobrir les necessitats bàsiques...»

L'Hospital St. Damie és l'únic pediàtric a tot Haití.

NPH, refugi de la infància

La col·laboració de Nuestros Pequeños Hermanos (NPH) amb Mans Unides va començar arran del terratrèmol del 2010, però fa més de 35 anys que NPH treballa al país caribeny amb els nens més desafavorits.

Amb Mans Unides, NPH ha fet projectes tan importants com instal·lar plaques solars al terrat de l'Hospital St. Damien, que és l'únic hospital pediàtric al país, perquè tingui les portes obertes els 365 dies l'any, 24 hores al dia. Però també destaquen altres col·laboracions com la construcció d'instal·lacions esportives, pistes de bàsquet, futbol i vòlei a Cité Soleil, el barri més pobre, perillós i violent d'Haití.

En aquestes instal·lacions, ens explica el director de NPH Espanya, Xavier Adsarà, conviden els joves perquè després de l'escola puguin practicar esport i berenar. Per a molts d'ells serà l'únic àpat que tindran fins l'endemà quan tornin novament a fer esport: «No es tracta només d'alimentar-los, sinó de mantenir-los allunyats de les bandes armades i que no deixin l'escolarització. Treballem en l'empoderament de les nenes amb les famílies.»

NÚRIA PAGESPETIT
«Nosaltres no hi anem a fer caritat, procurem tenir molta empatia: posar-nos en el seu lloc. No hi anem a imposar res, ens adaptem a la seva realitat»

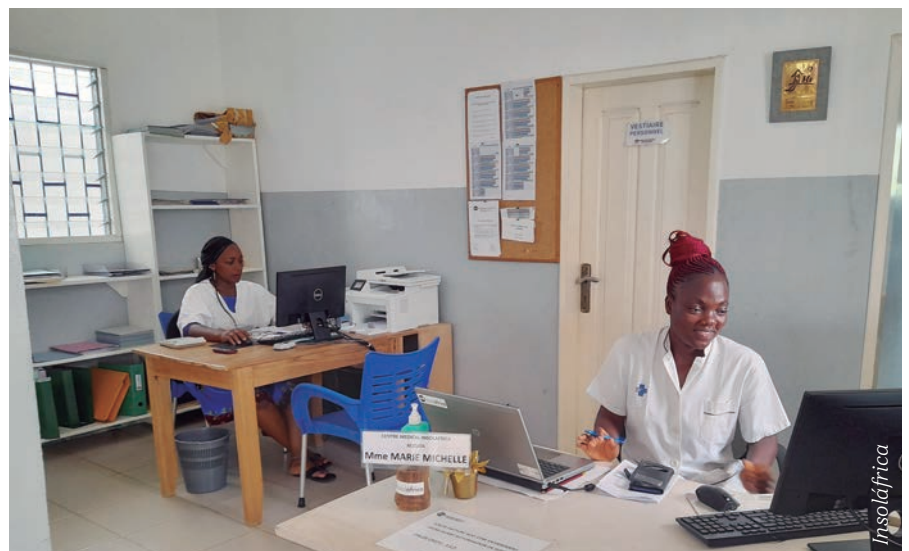
Treballar a Haití és tot un repte, i molt perillós, per cert. Moltes ONG internacionals n'han marxat perquè la situació d'inseguretat, de violència i de desprotecció de les persones és tan alta que no es pot garantir la seguretat del personal. S'hi han quedat organitzacions locals i les comunitats religioses. Xavier Adsarà admira que «es lleven cada matí sense saber si els segrestaran, si els dispararan... o què es trobaran a cada cantonada. Viuen amb aquesta por, però també tenen una gran fortalesa espiritual».

Fins fa un any i mig, NPH tenia un respecte enorme per part de la comunitat perquè «molts dels nens que havien entrat a les nostres llars a Haití per rebre programes de formació, salut, nutrició... venien dels barris més pobres i, de vegades, dels grups armats», descriu Adsarà, «a l'hospital hem ajudat a salvar moltes vides de nens i d'adolescents no només de gent que viu en pobresa extrema, sinó també dels que venien de grups armats».

Arran de l'assassinat del president haitià, els *gangs* (formats per joves de 20 anys captats per bandes armades) i les màfies controlen les armes, les drogues, tot el que entra i surt del país (menjar, medicines, roba...), i ja no és possible moure's lliurement. Malgrat

tot, «nosaltres anem amb les nostres ambulàncies, amb els nostres logos, i tenim un cert respecte, però no el respecte absolut que teníem abans. Tot i això, som de les poques entitats que poden circular i funcionar», reconeix el director de NPH Espanya.

Els treballadors de l'hospital, unes 540 persones, tenen dificultat per accedir al centre: «Es juguen la vida cada dia per venir de casa seva a l'hospital. Tenim una doctora segrestada i ens temem el pitjor. També hi ha personal que s'ha de quedar a dormir a l'hospital perquè és tan difícil i complicat tornar a casa que és més segur quedar-se a l'hospital fins que ve-

Centre mèdic Insolàfrica al Camerun.

iem que hi ha seguretat perquè en puguin sortir.»

Xavier Adsarà és testimoni que els haitians «tenen una fe en el seu poble i en el seu país impressionant, però és cert que la migració de famílies haitianes és imparable».

Per això el compromís de NPH amb la comunitat és tan fort, perquè ajuda a mantenir l'esperança «de tots els haitians, perquè no els hem deixat i seguirem allà. L'hospital és un centre de referència per a tots els haitians. Passi el que passi, no deixarem Haití i el nostre personal és molt compromès».

Insolàfrica, infermeria de qualitat

Fruit de la seva experiència de cooperació al Camerun, Núria Pagespetit, infermera de professió, va veure les mancances que hi havia al país i va decidir crear una escola d'infermeria. Ella és la fundadora i presidenta de l'ONG Insolàfrica, formada per professionals de la salut units per una forma comuna de veure la solidaritat i la cooperació.

Al Camerun, el sistema sanitari no és universal, ens explica Pagespetit, «tot és privat, tot es paga... la gent té un nivell de vida molt baix i es prioritza l'escola, l'alimentació, abans que la salut. Moltíssima gent no té diners, no pot anar a la consulta, ha de pagar-se tot el material sanitari. Hi ha moltes malalties com la malària, la tuberculosi, el VIH... però el més necessari és que hi hagi una cobertura sanitària universal al país».

L'escola fundada per ella no és privada, pertany al Ministeri de Salut i atorga el diploma univer-

sitari del Camerun. «Ja han sortit sis promocions d'infermeria», comenta orgullosa, «sobretot noies, però cada vegada hi ha més nois. L'escola és totalment sostenible, viable. Com que ja funciona per ella mateixa, l'hem cedida a les Missioneres Franciscanes, que també són infermeres i tenen hospitals al Camerun».

El perfil dels estudiants són joves madurs, moltes de les noies ja tenen fills i tenen molta inquietud per aprendre. «Són cultes, amb el somni de quedar-se al país i això és el que intentem», exposa Núria Pagespetit, «però és difícil perquè al Camerun no hi ha gaire futur per als joves i marxen».

Un aspecte interessant del projecte és que ofereix l'intercanvi d'estudiants catalans i africans. Com subratlla la presidenta d'Insolàfrica, «aquesta experiència ajuda a obrir els ulls, la mentalitat. D'una banda, s'adonen de tot el que poden fer al seu país i que Europa no és el paradís que creien. Per als alumnes catalans, el contrast és molt fort per les condicions del país».

Amb l'escola consolidada, Núria Pagespetit no es va quedar aquí, «vam pensar que havíem de posar en pràctica tot el que havíem après i vam tenir l'oportunitat de llogar una estructura que estava força abandonada, a la diòcesi, i la vam convertir en hospital. Tot el personal que hi treballa surt de l'escola d'infermeria. La veritat és que estem molt contents i Mans Unides ens ajuda molt. Tenim consultes, hospitalització, maternitat, bloc quirúrgic...». L'objectiu ara és que aquest hospital també sigui viable i llavors, «farem el mateix que amb l'escola, el cedirem. Han

de ser els camerunesos els qui el tirin endavant».

A la Núria se li il·luminen els ulls quan parla del Camerun i es mostra molt agraïda perquè «Àfrica m'ha ensenyat la paciència, la tranquil·litat... m'ha ensenyat a estar més bé amb mi mateixa, a no queixar-me del que tinc, a viure el moment... allà la gent és feliç! Nosaltres no hi anem a fer caritat, procurem tenir molta empatia: posar-nos en el seu lloc. No hi anem a imposar res, ens adaptem a la seva realitat».

La nostra col·laboració

ATIL, NPH o Insolàfrica només és una petita mostra de la feina que fa Mans Unides arreu del món i que és possible gràcies a la col·laboració econòmica de tantes persones que estan convençudes que frenar la desigualtat és a les nostres mans.

En aquest sentit, Xavier Adsarà ens proposa que ens preguntem, «individualment, si podem fer alguna cosa per frenar aquesta desigualtat, i hem de saber respondre-hi d'una manera molt honesta».

També Mohamed Fuad Amrani ens llança aquesta reflexió: «El lema de Mans Unides ens interpel·la perquè si mirem cap a una altra banda quan hi ha una gran part de les persones que viuen en desigualtat, no tenim gaire dret a queixar-nos quan aquestes persones s'alteren.»

Aquesta setmana analitzem la difícil missió del cardenal Matteo Zuppi a Ucraïna, entrevistem el nou degà de la catedral de Barcelona, parlem de la capella del Barça, recordem Víctor Codina i Ignasi Torrent, i coneixem la dramàtica realitat dels cristians del Sudan

 Vaticà

L'enorme repte del cardenal Matteo Zuppi, enviat del Vaticà

Com negociar la pau a Ucraïna en una atmosfera bel·licista

El cardenal Zuppi té una gran experiència com a diplomàtic.

Comunitat de Sant'Egicío

RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

MATTEO ZUPPI
«Hi ha molts conflictes en què només existeix la lògica de la violència. Pots fer-ne baixar la temperatura i fer-ne “conflictes de baixa intensitat”, però no desapareixeran i la intensitat de vegades pot créixer»

«Estic disposat a fer tot el que calgui per la pau», deia el Papa després de ser preguntat per Ucraïna durant el vol de tornada d'Hongria. «Estem duent a terme una missió, però encara no és pública», afegia Francesc. Un mes després encara no se'n coneixen tots els detalls, però sí qui la durà a terme: el cardenal romà Matteo Zuppi. És una informació que desmenteix les traveses de molts tabloides italians que assignaven la missió a l'arquebisbe Claudi Gugerotti, prefecte del Dicasteri per a les Esglésies orientals.

Zuppi haurà de posar a la graella la seva experiència diplomàtica per negociar la fi de les hostilitats entre Rússia i Ucraïna, quan els seus presidents mantenen lògiques bel·licistes. Tot i la invasió que ha patit Ucraïna i els crims de guerra de què han estat objectivament víctimes, Volodímir Zelenski manté deu clàusules molt exigents per aconseguir la pau que ja va presentar a Francesc. El Papa no les va poder acceptar, perquè fer-ho dinamitaria la seva neutralitat i impediria qualsevol mediació amb Rússia. Per tant, per aconseguir la

pau, només queda la possibilitat de negociar de manera discreta i allunyats de les càmeres. Una tasca en què és imprescindible Zuppi.

Sí que hi ha negociació per portar els nens

Tot i les demandes fèrries de Kíiv (necessàries per mantenir la moral dels combatents), sí que estan disposats a negociar la repatriació dels 700.000 nens que Rússia va deportar al seu país, teòricament per salvar-los dels perills del front. Molts han estat ingressats en camps d'adoctrinament. «Hem vist el gran efecte que va tenir l'ajuda de la Santa Seu per intercanviar presoners i volem demanar-li ajuda per fer tornar aquests infants», pronosticava al febrer el parlamentari Yevhen Petruniak, que va acudir a Roma quan es complia un any de la invasió.

El parlamentari Rostyslav Tistyk denunciava que els nens s'han allunyat forçosament de les seves famílies i el govern de Putin els està fent renegar dels seus costums, per exemple, obligant-los a cantar l'himne rus. «Tenim proves que es troben al territori, pateixen violència psicològica i se'ls renta el cervell amb propaganda russa.» Finalment, Andri Yurash, ambaixador d'Ucraïna davant de la Santa Seu, sentència que «els nens són el futur d'Ucraïna i clarament els volem portar de tornada».

L'història de Zuppi per la pau

El cardenal Zuppi és arquebisbe de Bolonya, president de la Conferència Episcopal Italiana i té una dilatada experiència com a diplomàtic. Va tenir un paper decisiu per aconseguir la pau a Moçambic, país que va patir una guerra civil des del 1977 fins al 1992. El primer que va fer va ser identificar els interlocutors vàlids: «Un era nítid, era el govern. Tot i que dins del govern hi havia diverses tendències», explicava en una entrevista amb Rome Reports el 2021. L'altre interlocutor no era tan clar. «Hi havia la Resistència Nacional Moçambiquesa, una guerrilla que el govern definia com a bandits armats i als quals no els reconeixia legitimitat política.»

Amb molt d'esforç, el cardenal i la resta de mediadors van convèncer el govern perquè parlés amb la guerrilla i, després de dos anys i mig, van signar

un acord de pau a Roma per posar fi al conflicte. Tot i que la situació a Moçambic continua sent inestable. «Hi ha molts conflictes en què només existeix la lògica de la violència. Pots fer-ne baixar la temperatura i fer-ne "conflictes de baixa intensitat", però no desapareixeran i la intensitat de vegades pot créixer», diagnosticava Zuppi.

La Comunitat de Sant'Egidio, de la qual Matteo Zuppi és assistent eclesial general, està especialment compromesa amb els processos de pau. A banda de moçambiquesos, també ha reunit en diferents ocasions els líders del Sudan del Sud a Roma per signar tractats i promou els corredors humanitaris per als refugiats. Aquesta última és una iniciativa a la qual el Papa dona suport activament i que aquest setmanari va cobrir quan Francesc es va reunir amb els responsables al març. Entre altres mediacions, Zuppi també va ser testimoni del desarmament d'ETA el 8 d'abril del 2017 a Baiona.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Deixar fer

Fa uns dies vaig tenir l'opunitat de poder apropar-me, amb un grup de persones, a una realitat que fa molts anys que tenim a la ciutat: el Cottolengo del pare Alegre, en el qual s'acullen persones amb discapacitat intel·lectual, psíquica o física amb alta vulnerabilitat. Allà les germanes, amb professionals i voluntàries, aconsegueixen oferir una llar on viure formant una gran família, com ens van expressar els testimonis.

Les paraules que més van sortir al relat de les protagonistes de la tarda van ser: família, vulnerabilitat, acollida... però, per sobre de totes, Providència. Tot és Providència, ens deia la germana recolzada sense dubtar-ho per les altres persones. Ara que hem celebrat la festa de Pentecosta, la festa de l'Esperit, sentir parlar que tot és fruit de la Providència fa pensar i posar en valor aquesta confiança: l'acció de l'Esperit és transformadora, i ofereix al món la possibilitat de sentir-nos sostinguts; donat que aquest alè que ens arriba, si el deixem entrar, ens canvia la manera de fer i podem oferir la millor versió del que som a tot el nostre entorn.

Si deixem que sigui l'Esperit qui guï la nostra vida, aviat podrem sentir-ne els fruits: goig, pau, paciència, bondat, mansuetud, humilitat, tempraça, amor, sobrietat... I si els sentim i vivim serem veritables llavors de transformació al nostre entorn. Potser això és certament providencial i motiu de profund agraïment per cada gest que millora la vida d'una persona concreta allà on es doni.

 Barcelona
Santiago Bueno, nou degà del Capítol de la Catedral de Barcelona

«Volem que la catedral continuï sent una església ben viva»

Catedral de Barcelona

IGNASI MIRANDA I MACIÀ GRAU
Barcelona

«La catedral és el focus, el mirall de tota la diòcesi»

«No podem renunciar a l'ingrés que suposen les visites turístiques, perquè si no, hauríem de demanar diners a l'arxidiòcesi»

La catedral de Barcelona ja té un nou degà del seu Capítol. Es tracta de Santiago Bueno, actualment vicari judicial, president del tribunal eclesiàstic de Barcelona i rector de la parròquia de la Mare de Déu de Núria. Amb motiu del seu nomenament, el 17 de maig, Bueno va ser entrevistat per Ignasi Miranda al programa de Ràdio Estel *Sense distància*, on va explicar quines són les principals funcions del degà del Capítol i com s'organitza el dia a dia a la catedral de Barcelona.

Com ha viscut el nomenament?

Amb agraïment i confiança amb els meus germans canonges, perquè ells han volgut dipositar en mi aquest càrrec, que bàsicament és de coordinació, perquè tots els canonges amb un ofici canonical tenen una part de responsabilitat, ja sigui en el culte, en l'administració, o en el funcionament de la catedral. El degà els ha de coordinar a tots, vigilar que tot es faci de manera adequada... i, per tant, jo agraeixo la confiança que m'han dipositat.

Els canonges són sacerdots dio-

cesans que tenen un nomenament especial de l'arquebisbe, en aquest cas de Joan Josep Omella, per atendre el culte de la catedral.

Sí, la catedral és la primera església de la diòcesi, i per tant el bisbe per a nosaltres és com si fos el rector de la nostra parròquia. Fent broma, jo sempre dic que nosaltres som els vicaris d'un rector que no pot estar-hi contínuament, perquè té molts altres compromisos. Per això és tan important atendre la catedral, perquè és el focus, el mirall de tota la diòcesi. És on es cultiva i se celebra la fe cristiana, i per tant l'hem de mantenir de la millor manera que puguem.

Quines son les principals funcions d'un degà del Capítol?

La principal és la de coordinar tot-hom, per tal que tot es faci de manera harmònica, i que no es produeixin massa conflictes, que no es donen. En aquests moments, a la catedral som nou canonges en actiu, més quatre que ja són emèrits, però ens entenem molt bé i treballem tots amb moltes ganes, per fer de la nostra catedral una església ben viva. A la pràctica, la funció del degà és la de coordinar, presidir les reunions, preveure el que s'ha d'anar fent, i al mateix temps tapar els forats que puguin sorgir entre les activitats d'uns i altres.

Quina durada té el mandat?

És de dos anys, i no té cap limitació. És a dir, s'ha de renovar cada dos anys, i l'única limitació és la dels mateixos estatuts, que estableixen que els canonges es poden jubilar als 75 anys.

Com s'organitza el dia a dia a la catedral?

El nostre temple és molt gran, i hem de tenir en compte dos components molt importants, el cultural, dels turistes; i el culte actiu, ja que fem moltes misses cada dia, i això és una cosa molt excepcional, sobretot a les catedrals d'Espanya, on no és gaire habitual. És una alegria per a no-

Aguastí Codinachs

saltres, però també és una greu complicació, perquè haver de coordinar les visites culturals amb el culte, és complicat. Ningú encara no ha trobat la fórmula ideal per compaginar-ho, i per tant sempre hem d'estar atents per corregir els errors, perquè tant els visitants com els catòlics que venen a les activitats de culte, es puguin sentir còmodes i estar ben atesos. A més, hi ha tota la problemàtica que comporta tenir un edifici tan antic, ja que la nostra catedral és del segle XIII, i un edifici històric com el nostre necessita un manteniment diari, i les obres de restauració no s'acaben mai.

El manteniment requereix un gran esforç econòmic. Com es gestiona?

Ens hem d'esforçar, sobretot en aquest àmbit econòmic, per cercar el finançament per poder-la mantenir. Les subvencions que ens poden donar, tant d'institucions públiques com d'alguna de privada, són una part, però no ho cobreixen tot, perquè acostumen a ser parcials, per exemple del 60% del valor del temple. Nosaltres fem tot el possible per aconseguir la resta. Els únics ingressos que tenim són els de les visites turístiques, és a dir, del que es cobra per mostrar la pròpia catedral. Això és imprescindible, i no podem

renunciar a aquest ingrés, perquè si no, hauríem de demanar diners a la nostra arxidiòcesi. Fem tot el possible per mantenir-nos independents i no ser una càrrega per a l'arquebisbat de Barcelona.

Quins són els principals projectes als quals ha de fer front actualment la catedral?

D'una banda, volem crear un pla de conservació de l'edifici, perquè fins ara només hem anat tapant els forats, i això fa que les coses a vegades se'ns descontrolin una mica. Per això estem elaborant un pla mestre del que seria la conservació de tot l'edifici. De l'altra, sempre estem mirant d'aconseguir que el culte estigui més ben atès. En realitat no ens hem d'inventar gaires coses, però hem de continuar la línia que es va començar fa anys. A part, també tenim molt d'interès a mantenir llaços culturals amb altres institucions, i està funcionant, no només pel tema dels concerts d'òrgue, sinó també en altres activitats on ens volem fer presents, i a poc a poc ja ho estem aconseguint.

«El temple necessita un manteniment diari, i les obres de restauració no s'acaben mai»

Barcelona

Mn. Àngel Eugeni Pérez va oficiar una cerimònia íntima de comiat temporal coincidint amb les obres de remodelació

La capella del Barça continuarà al remodelat estadi

La cerimònia va tenir lloc el 19 de maig passat, amb la presència destacada del vicepresident primer del club, Rafael Yuste.

REDACCIÓ

L'Agrupació de Jugadors del FC Barcelona és l'encarregada de custodiar aquest espai que cada any acull una missa en record als jugadors difunts

La capella de la Mare de Déu de Montserrat continuarà al remodelat estadi del Barça, tal com va confirmar el vicepresident primer del FC Barcelona, Rafael Yuste, i va publicar el Barça a la seva pàgina web. Va ser el 19 de maig durant la celebració d'una cerimònia íntima de comiat temporal de la capella situada al túnel de vestidors de l' Spotify Camp Nou, que veurà com es retira la imatge de la Mare de Déu de Montserrat que la presideix, així com el pedestal de roca de la mateixa muntanya santa, l'altar i la resta d'objectes que la configuren.

La cerimònia va ser oficiada per Mn. Àngel Eugeni Pérez, rector de la Mare de Déu del Roser, i organitzada per Rafael Yuste i el directiu Àngel Riudalbas, juntament amb l'Agrupació de Jugadors del FC Barcelona, amb el seu president Juan Manuel Asensi al capdavant. Yuste va confirmar que al nou estadi la capella mantindrà la seva presència i funció.

L'Agrupació de Jugadors del FC Barcelona és l'encarregada de custodiar aquest espai que cada any acull una missa en record dels jugadors difunts, i que durant molts anys va ser escenari d'una missa a la qual assistia la plantilla cada inici de temporada. Així mateix, al llarg de la història de l' Spotify Camp Nou, molts han estat els jugadors que s'han dirigit a la imatge de la Mare de Déu de Montserrat abans de cada partit.

La capella de l'Estadi sempre s'ha mantingut en el lloc que va projectar l'arquitecte Francesc Mitjans en la construcció del nou camp del Barça. La marededeu va ser modelada per la mateixa comunitat benedictina de Montserrat i el Club la va adquirir per subscripció popular, perquè presidís la cerimònia inaugural de l'actual Spotify Camp Nou, el 24 de setembre del 1957.

Dos dies abans, la imatge havia estat transportada per diferents persones, entre les quals destacaven un bon nombre de membres de la Penya Solera. Al final de la jornada, la Moreneta va ser portada a la capella i situada a sobre d'una roca provinent de Montserrat, que es va convertir en el seu pedestal. El Club va cedir l'adequació de la capella a la Penya Solera i als inicis dels seixanta ja va adquirir un aspecte molt semblant al que ha mantingut els darrers anys, amb la custòdia de l'Agrupació de Jugadors del FC Barcelona i la dependència de l'Àrea Social i del Museu del Barça.

Capella a Montilivi

Un altre estadi català que compta amb una capella dedicada a la Mare de Déu de Montserrat és el del Giro, a Montilivi. En aquest cas, és una Moreneta procedent de la parròquia barcelonina de Santa Maria de Gràcia, situada al costat de la porta del vestidor local, i que es va beneir el 20 de maig del 2022.

Víctor Codina, el vell teòleg que venia del futur

Agustí Codinach

SONIA HERRERA SÁNCHEZ
Responsable de l'àrea social de
Cristianisme i Justícia

El setembre del 2012 em vaig fer càrrec del blog de CJ, espai de reflexió sobre fe, cultura i justícia que he coordinat des d'aleshores. Uns mesos després, el 15 de gener del 2013, jo mateixa iniciava una correspondència que donava peu a una de les relacions professionals i personals més estimulants i inspiradores de la meua vida. En aquell primer correu electrònic li demanava a Víctor Codina si ens podia enviar, de tant en tant, algun article per al blog. Ho va fer ininterrompudament fins pocs dies abans de la seva mort el 22 de maig als 91 anys.

El primer article que em va fer arribar portava per títol *Profetes de calamitats?*, així, amb interrogant. En el darrer paràgraf del text, en Víctor, que de fet era tot el contrari a un profeta de calamitats, escrivia: «Un altre món és possible i necessari, una altra Església és possible i necessària.» Ho creia fermament i no va perdre mai l'oportunitat de deixar per escrit quina era l'Església amb què somiava: una comunitat de creients responsable, conscient i lliure amb laics i laiques més actius i menys clericalisme; una Església «més ferment que ciment», inclusiva, oberta, de frontera; una Església allunyada del poder, més democràtica i consultiva i lliurada a la justícia.

S'ha escrit molt sobre les aportacions teològiques del Víctor i no faré d'intrusa en un terreny on només soc una lectora aficionada, i tampoc no tinc espai més que per al·ludir als seus 36 anys a Bolívia

que tant van marcar la seva reflexió i la seva manera d'estar al món, però voldria aprofundir en el que potser no s'ha dit, o no de manera explícita. Perquè a banda d'un teòleg excels i imprescindible i d'un home bo, en Víctor Codina era una persona que desbordava tendresa i que no va tenir por de l'escolta activa dels moviments populars, dels pobles originaris, dels feminismes, dels moviments LGTBI+, de l'ecologisme...; una escolta que el va portar a no arrecerar-se en suficiències i dogmes, a revisar-se, a fer evolucionar el seu pensament i a entendre la noció de desigualtat en tota la seva complexitat des d'una mirada polièdrica (com li agradava aquesta metàfora del políedre del papa Francesc!).

El dol m'acompanya mentre escric aquestes línies, però també ho fa un profund agraïment per haver tingut el privilegi de conviure amb el Víctor durant aquests darrers 10 anys, d'aprendre de la seva saviesa, de la seva humilitat, de la seva transparència i sentit de l'humor, de la seva esperança inequívoca i de la seva mirada profètica sobre el que encara ha d'esdevenir. Perquè en Víctor, de fet, venia del futur, segur, i havia vist «un cel nou i una terra nova» (Ap 21,1), el «ja, però encara no», un món i una Església que seran veritablement Regne de Déu i pels que cal continuar treballant. Aquesta era l'esperança i la certesa que traspuava, així que gràcies, mestre, per deixar-nos un camí i un full de ruta tan ben traçats.

No va perdre mai l'oportunitat de deixar per escrit quina era l'Església amb què somiava

Mn. Ignasi Torrent, un capellà únic

Mn. Ignasi Torrent, al costat de la seva tia, la prestigiosa organista Montserrat Torrent, el dia de la presentació de la seva autobiografia al Seminari de Barcelona, l'11 de novembre del 2021.

JAUME AYMAR I RAGOLTA
Rector de Santa Maria de
Badalona

Serenament, a la Residència Sacerdotal Sant Josep Oriol de Barcelona, mossèn Ignasi Torrent Portabella s'ha adormit en la pau del Senyor als 76 anys, la vigília de la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, ell que havia dedicat tants esforços a Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*. Cloïa una vida intensa de servei als altres, mogut per un únic desig: «Desitjo seguir la conducta de Jesús, viure lliurat al servei dels altres, treballar per la fraternitat i el perdó reconciliador. Acostumo a predicar en moltes exèquies que tot home o tota dona que busqui la felicitat dels altres, camina, ho sàpiga o no, cap a la trobada amb Déu.»

Nascut a Barcelona el 1947, sempre va dir que la seva mare (a qui estigué molt unit) fou la qui li va desvetllar la fe. Juntament amb el seu germà, va estudiar als jesuïtes de Casp i va formar part de la Congregació Mariana Berchmans. Els diumenges al matí, feien visites a l'Hospital de Sant Joan de Déu, que allotjava nois amb greus problemes físics. Més endavant, va col·laborar impartint classes a infants pobres d'ètnia gitana a la zona de barraques de Montjuïc, al Somorrostro, i a Sant Roc a Badalona.

El 1964 es va matricular en Ciències econòmiques a la Universitat de Barcelona, una carrera que es va allargar perquè la feia compatible amb el seu compromís social i polític. Després fou comptable a l'Hospital Psiquiàtric de Montserrat de Sant Boi de Llobregat regit per l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu.

Pel fet de col·laborar en una revista llibertària fou jutjat i empresonat a la

Model, fou alliberat gràcies a l'advocat Agustí de Semir. Retornà a Sant Joan de Déu fins que el 1980 va entrar a la Generalitat de Catalunya i quatre anys després fou nomenat secretari general de l'ICASS, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials. El 1989 en fou nomenat director. El 1996, de la mà del bisbe Joan Carrera va ser nomenat gerent del bisbat de Barcelona, fins que en sortí arran d'una crisi interna de la Cúria. El 2000 va entrar a l'Institut Català de Finances. Havent mort els seus pares, el seu amic Mariano Galve, prevere de Saragossa, el va animar a ser sacerdot. El 2006 va ingressar al Seminari de Barcelona. Fou ordenat prevere el 15 de novembre del 2009 als 62 anys.

Durant la pandèmia va redactar la seva biografia on es fa palesa la seva llarga trajectòria en el món social: la Cooperativa de consum de Pomar, els Amics de la Gent Gran, les fundacions Malalts Mentals de Catalunya, Desenvolupament Comunitari, Pere Tarrés, MUTUAM i Roca i Pi.

Vicari de Santa Maria de Badalona i administrador de l'agrupació de Sant Francesc d'Assís, Santa Clara de Morera i Sant Crist de Canyet, a la mateixa ciutat, s'ha deixat seduir pels pobres, talment com mossèn Cinto Verdagué. El seu tarannà missioner (incompreensible per a alguns) li ha fet guanyar l'estima de molts. Amb el seu humor desconcertant, sovint predeia que moriria aviat. I finalment s'ha acomplert el seu vaticini. Que ja contempli el rostre resplendent de Jesucrist.

L'Església, en un Sudan esquinçat pels combats

Hi queden nombrosos sacerdots, religioses i missioners que atenen els més necessitats i els desplaçats

El pare Jorge Naranjo, predicant en una església a Khartum.

JOSUÉ VILLALÓN
Ajuda a l'Església Necessitada

JORGE NARANJO
«Ens trobem en una situació molt difícil, la gent a la capital i en altres ciutats on passen els atacs estan sense llum, sense aigua i a poc a poc sense aliments»

Ja s'ha complert un mes del començament dels enfrontaments entre l'exèrcit regular del Sudan i els paramilitars de les Forces de Suport Ràpid. Aquesta nova lluita de poder colpeja un país com el Sudan, que ha viscut llargs anys de guerra civil i que ara es trobava en un procés de democratització després de la caiguda del dictador Omar al-Bashir. Els nous combats han deixat uns 1.000 morts i un milió de desplaçats.

«Ens trobem en una situació molt difícil, la gent a la capital i en altres ciutats on passen els atacs estan sense llum, sense aigua i a poc a poc sense aliments», comenta el missioner combonià Jorge Naranjo a la fundació pontifícia Ajuda a l'Església Necessitada.

Ell és una de les veus de l'Església catòlica al país, una comunitat minoritària però molt activa

que ha acompanyat el poble sudanès i milers de refugiats eritreus i sud-sudanesos al llarg de dècades de violència.

El pare Naranjo és el director del Comboni College de Khartoum, a la capital del país, un centre d'estudis superiors que, segons explica, ara mateix està completament buit: «Era impossible mantenir el centre obert, és molt a prop d'una caserna de l'exèrcit regular i, tot i que no ha rebut cap bomba, és una zona molt perillosa.»

Altres esglésies, com la catedral de Khartoum i alguns centres de l'Església catòlica sí que han estat atacats o han patit grans danys pels bombardejos. Tot i això, l'Església mira de tirar endavant amb la seva missió i més ara que el poble torna a patir les conseqüències de la violència.

«A més de la seguretat personal, d'intentar salvar la vida, ens enfrontem a una nova situació econòmica catastròfica. Al Sudan ja patíem una estagflació, que és quan els preus no deixen de pujar diàriament, alhora que augmenta l'atur i que l'economia s'estanca», assegura el pare Naranjo, que reconeix que el preocupa enormement com mantenir en els propers mesos tot el personal del seu centre educatiu si no arriba aviat la pau.

Alguns membres de l'Església, com el nunci apostòlic Luis Miguel Muñoz Cárdena, han hagut de ser evacuats del país. Però encara queden nombrosos sacerdots, religioses i missioners que són a regions més segures, atenen els més necessitats i ara els milers de desplaçats que arriben fugint de les bombes.

«Ara mateix no es veu una solució, així que veig que la pregària és el primer deure i una gran ajuda en aquest moment. Aviat necessitarem també més suport material. Però com sempre, el que és urgent és la pau», conclou Jorge Naranjo.

SOLSONA

Trobada del Diaconat Permanent a Tàrrrega

El 20 de maig va tenir lloc una nova trobada del diaconat permanent, organitzada pel nou delegat, Mn. Josep M. Vilaseca. Es va celebrar a Tàrrrega i els objectius van ser: pregar, formar-se, compartir i créixer en fraternitat diaconal. Per a la formació segueixen el llibre *El Diaconat en el pensament del papa Francesc*, d'Enzo Petrolino.

LLEIDA

200 aniversari de la M. Esperança González Puig

Les Esclaves de l'Immaculat Cor de Maria Santíssima van celebrar el 19 de maig els 200 anys del naixement a Lleida de la mare Esperança González Puig, fundadora el 1862 d'aquesta congregació dedicada a l'atenció a les dones marginades i a l'ensenyament. La missa d'acció de gràcies oficiada pel bisbe Salvador a la Casa Mare de la congregació va ser multitudinària.

TARRAGONA

Concert de Canta la Teva Fe a Valls

Inserit en els actes del cinquantè aniversari de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Tarragona, el 20 de maig la parròquia de Sant Joan Baptista de Valls va acollir aquest concert, que va aplegar prop d'un centenar de persones. Durant la vetllada, Canta la Teva Fe va presentar l'himne oficial de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes, que han compost amb motiu de l'efemèride.

TORTOSA

Renéixer: una nova oportunitat per a la persona gran

El 17 de maig, un bon grup de membres del Moviment Vida Creixent i altres persones grans procedents dels Esplais de la 3a edat de la ciutat es van aplegar a la sala de reunions dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Tortosa, per participar en la xerrada que cada trimestre fa Mn. Joan Bajo Llauredó, el consiliari. Va ser la darrera del curs amb el tema *Renéixer: una nova oportunitat de la persona gran*.

GIRONA

Càritas atén un 12% més de persones que abans del Covid-19

Càritas Diocesana de Girona va atendre 27.531 persones durant el 2022, segons les dades de la memòria presentada fa uns dies a la seu de l'entitat. Aquesta xifra és similar a la de l'any anterior, encara que cau un 1,6%, però continua sent un 12% superior en comparació a abans del Covid-19.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Un pas més cap a la protecció de la persona

Quatre anys després de la creació del Servei d'atenció a les víctimes d'abusos, al bisbat s'aproven dos documents importants: el *Protocol marc per a la prevenció en cas d'abusos a menors i equiparables legalment* i el *Manual de bones pràctiques*. En la línia de tolerància zero que expressa el papa Francesc, es continuen seguint les indicacions i protocols del Vaticà i la CEE.

VIC

La mort i el més enllà

La jornada de primavera de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic d'enguany tractarà sobre la mort i el més enllà i se celebrarà el divendres 16 de juny a la Sala Gòtica de la Seu de Manresa. El simposi constarà de quatre ponències, que abordaran el tema de la mort des de diversos autors i perspectives. Per a inscripcions: secretaria@iscrvic.org / tel. 938 861 555.

URGELL

Restauració del retaule gòtic de Sant Bartomeu de Cubells

El Museu Diocesà d'Urgell va presentar el retaule de Sant Bartomeu de Cubells després de la seva restauració, el 19 de maig. Procedent de l'església parroquial de Cubells, és una obra extraordinària atribuïda al mestre d'Albesa, de l'Escola de Lleida, que ha estat datat cap al 1390. Les quatre escenes narratives de l'obra representen el martiri de sant Bartomeu.

TERRASSA

Escola de pregària per a joves

El 19 de maig el bisbe Salvador va presidir l'Escola de Pregària per a Joves al monestir de Sant Cugat del Vallès. A través de 5 tallers amb mètodes o maneres de pregar (adoració, lloança, silenci, *lectio divina* i art) els joves van fer experiència de la pregària. Després van tenir lloc un temps d'adoració conjunta i benedicció i, finalment, les informacions sobre la Jornada Mundial de la Joventut que es celebrarà aquest estiu a Lisboa.

Les grans missions cristianes

JOSEP MIRÓ I ARDEVOL
President d'e-Cristians

Una realitat superior a la nostra subjectivitat ens diu que els éssers humans som matèria i esperit, i no només una conjunció accidental de forces bioquímiques

El cristianisme i en especial l'Església catòlica aporta al món tres missions primordials. La primera és la que li atorga carta de naturalesa i explica la seva existència històrica: és l'anunci de la bona nova de l'Evangelí de Jesús i la crida a seguir-lo per realitzar el mandat de Déu vers els éssers humans.

Aquesta acció personal i col·lectiva en genera dues més. Una, és la de vetllar perquè la humanitat visqui d'acord amb la llei natural i rendeixi culte a Déu en la forma que sigui, perquè la fe religiosa autèntica ens recorda que aquest món no és tot el que hi ha, que vivim en una realitat més gran i transcendent que dona sentit a l'aquí i a l'ara. Una realitat superior a la nostra subjectivitat ens diu que els éssers humans som matèria i esperit, i no només una conjunció accidental de forces bioquímiques. La fe religiosa autèntica ens recorda que les nostres obligacions s'estenen més enllà del «jo».

I encara queda una tercera missió, la de construir la pau, que també és treball de sempre, malgrat que avui, amb les amenaces de destrucció massiva, és més necessària que mai. Els catalans hauríem de saber-ho i valorar-ho bé, perquè del nostre país sorgí el moviment de Pau i Treva de Déu, impulsat al segle XI per

l'Església i la població pagesa per frenar les violències perpetrades pels nobles feudals, origen de les Corts Catalanes i fonament de la nostra tradició democràtica. Fou l'Abat Oliba qui va presidir la primera de les seves assemblees el 1027 a Toluges (Rosselló).

Europa, Occident primer i la major part del món després, ha viscut durant més de vint segles sota la dinàmica d'aquelles tres missions cristianes, amb una constant confrontació amb les realitats sorgides de les misèries i passions desfermades de la mundanitat.

Ara, que sembla que el cristianisme s'afebleix a Europa, la gran pregunta és obligada: quines són les conseqüències sobre aquelles missions i com es veuen afectades la societat i les persones?

A l'ensem, aquell interrogant ens mostra la responsabilitat dels cristians en l'anunci i difusió de la bona nova, com a condició necessària perquè regeixin les altres dues missions: la de vetllar per la llei natural i el fet religiós, i el treball per la pau i el bé comú, per aquest ordre i prioritat. Un dels errors greus del nostre temps és pensar que la construcció de la pau és prèvia o prioritària a l'afirmació evangèlica, o que la fraternitat humana és realment possible sense la paternitat de Déu.

Benvinguts a una casa que també vol ser vostra

L'educació va més enllà dels llibres apilats a prestatgeries, és aconseguir entrar al cor d'aquell que té set d'aprendre

MÓNICA MASSAGUÉ LLADÓ
Redactora Col·legi Reial Monestir de Santa Isabel

Rússia, Argentina, Veneçuela, Ucraïna, Mèxic... i una infinitat de nacionalitats que se sumen a la llarga llista dels nostres alumnes del col·legi. El món està globalitzat, i sí, queda molt bonic dir-ho, i de fet és molt positiu per a la societat, ja que ens enriqueix a tots. La barreja de cultures ens obre la ment i ens fa veure més enllà de les nostres fronteres. Una meravella. Però com aterra realment aquest concepte en un cas particular? Com se sent un nen nouvingut «d'un altre món» que es veu obligat a adaptar-se a un context totalment nou per a ell?

Al Col·legi Reial Monestir de Santa Isabel tenim un espai per als que anomenem «nouvinguts», els nostres alumnes d'acollida. Són nens amb una set enorme d'aprendre, d'aprofundir en tot el que els envolta, de conèixer cada aspecte d'aquest planeta al qual acaben d'aterrar, com si volguessin conquerir-lo com més aviat millor.

L'altre dia vam anar amb diversos grups d'alumnes d'acollida a recórrer Barcelona per recordar i aprendre vocabulari en català. Era sorprenent com reconeixien els diferents objectes i els assenyalaven com si estiguessin descobrint Amèrica: «fanal!», «balcó!», «flors!», deien cadascun amb el seu accent particular. Vam poder entrar a diversos comerços del barri de Sarrià, on ens van atendre molt amablement i ens van obrir les portes dels seus negocis perquè poguéssim aprendre

de cadascun. Vam aprendre a demanar el pa, vam conèixer els crustacis en una peixateria, vam investigar els estris d'una perruqueria, ens vam perdre entre les pàgines d'una llibreria... tots sempre molt atents i amb els ulls molt oberts. «En rus, això es diu així», i anaven comparant les paraules en català amb les de la seva llengua materna, emocionats de poder compartir un tros de la seva terra mentre aprenien coses d'aquesta.

I mentre transcorria el matí, els qui teníem la sort de contemplar l'escena pensàvem en quina sort teníem. Que bonic que és veure com algú, que prové d'un lloc totalment diferent del teu, s'involucra en la teva cultura per fer-la seva! A més, aprenem moltes coses d'aquests nens. Aprenem que les fronteres no existeixen quan estem cara a cara, que un argentí i un rus poden riure del mateix, que un veneçolà i una ucraïnesa sentiran sorpresa per coses semblants... que les persones som molt més que nacionalitats.

L'educació va més enllà dels llibres apilats a prestatgeries, l'educació és aconseguir entrar al cor d'aquell que té set d'aprendre, i satisfer-lo a poc a poc, obrint nous mons que eren totalment desconeguts. Educar és ajudar a volar, és estendre ponts per al futur. I aquests alumnes s'estan forjant unes ales que els faran traspasar qualsevol tipus de frontera.

L'atractiu de la Mare Teresa: una qüestió de sentit

La raó del magnetisme social que mantenen les arrugues de la Mare Teresa cal buscar-la en la insaciable recerca de sentit que batega en tot ésser humà

MONTSERRAT GINER LLADÓS
Professora de Psicologia
Sanitària de la Universitat Abat
Oliba CEU

Transcorreguts més de vint-i-cinc anys de la seva mort, és curiós comprovar l'atractiu que la Mare Teresa continua desvetllant arreu del món. I resulta fins i tot paradoxal l'arrelament popular d'una figura que va exemplificar valors com el sacrifici, l'amor o el servei, que semblen col·lidir amb la cultura dominant, instal·lada en el monoconreu de la pura satisfacció personal.

La raó del magnetisme social que mantenen les arrugues de la Mare Teresa cal buscar-la en la insaciable recerca de sentit que batega en tot ésser humà, més enllà de tendències culturals.

Aquesta és una realitat antropològica que Viktor Frankl va tenir l'encert d'exposar amb rigor i mètode en la formulació de la seva logoteràpia, rere la qual subjau una reivindicació de la llibertat de la persona i la necessitat de connectar-la amb una noció de sentit que, necessàriament, està lligada a la transcendència. Entesa aquesta transcendència com la sortida d'un mateix per cercar l'encontre amb l'altre. És a dir, l'alteritat sense la qual la persona quedaria òrfena d'un sentit de la vida autènticament humà.

L'edifici conceptual de Frankl es construeix sobre tres columnes: la llibertat de la voluntat, que exalça la capacitat de decidir de la persona,

oposant-se als determinismes que la neguen; la llibertat de sentit, que es fonamenta en la idea que tot ésser humà s'anima per una aspiració, i el sentit de la vida, conforme al qual s'entén que no hi ha esdeveniments a la vida, ja siguin favorables o adversos, que estiguin mancats de sentit. Això darrer seria el que es ve a dir quan col·loquialment s'afirma que «tot allò que passa convé».

Juntament amb aquests pilars del sentit i la necessitat de transcendir de les llindees d'un individualisme entotsolat, la logoteràpia introdueix el pla espiritual. Aquesta dimensió és la que permet a l'home reaccionar davant les situacions que se li presenten, ja que és la que possibilita una consciència reflexiva, a partir de la qual prendre decisions lliures.

En aquesta llibertat que es projecta envers l'altre rau el gran poder de seducció que encara manté la Mare Teresa amb el seu exemple. Ella va ser manifestació viva que som el que decidim ser a través de l'exercici d'una llibertat espiritual que adquireix sentit amb la projecció en «l'altre». Aquesta dona menuda va assolir l'eternitat a partir de la troballa d'un sentit profund en el patiment humà, ens va ensenyar que l'amor és el destí de l'ésser humà i que mai no hem de defallir en la persecució d'un somni.

«L'Església ha de ser la casa segura de tots»

**Patricia Espinosa, membre de la Comissió Pontifícia
per a la Protecció de Menors**

Patricia Espinosa té una experiència de 34 anys com a psiquiatra i psicoterapeuta.

La mexicana Patricia Espinosa és metgessa cirurgiana d'origen. Va fer l'especialitat en psiquiatria i en psicoteràpia, que exerceix des de fa 34 anys. Va començar acompanyant víctimes d'abús sexual infantil i adolescent fora de l'entorn eclesial. Actualment és membre de la Comissió Pontifícia per a la Protecció de Menors.

Com està plantejada la missió i la visió d'aquesta comissió vaticana?

Per al Papa, la protecció de menors i persones vulnerables constitueix una prioritat. Per això va crear la Comissió Pontifícia, que desenvolupa activitats des del 2014 i que representa tres principis fonamentals: responsabilitat, transparència i rendició de comptes. La missió de la Comissió és treballar en tots aquells factors i instàncies que afavoreixin, promoguin o desenvolupin ambients segurs i lliures de qualsevol tipus d'abús i protegeixin els drets fonamentals i la dignitat de la persona. La visió seria fer de l'Església la casa segura de tots, a través d'una cultura de pau i bon tracte, una Església que sigui vista i actuï «com una mare amorosa».

La tolerància zero també és un as-

pecte fonamental en la protecció de menors i el fonament de «la víctima és el primer», perquè l'impacte que l'abús sexual provoca en la vida de les persones sol ser profund, durador i de múltiples conseqüències en tots els aspectes de la vida de la persona: físic, psicològic, mental, moral i espiritual. Per això també és fonamental la creació d'instàncies i processos que garanteixin l'acompanyament en tots els sentits tant de les víctimes com de les seves famílies.

Per aconseguir aquests objectius, el Papa ha establert per a la Comissió actual, entre d'altres, processos que permetin saber escoltar les víctimes per poder entendre i empatitzar amb el seu patiment i les seves necessitats; respondre adequadament i oportunament a les denúncies fetes en els diferents nivells requerits; acompanyar les víctimes i les seves famílies durant tot el procés i proporcionar-los o guiar-los pel que fa als elements que necessitin; desenvolupar protocols de prevenció, protecció i atenció a les víctimes d'abús i a les seves famílies, i desenvolupar i implementar codis de conducta que permetin generar ambients segurs en els diferents entorns on l'Església fa les activitats pastorals.

En què consisteix la seva feina a la Comissió?

Tots els membres de la Comissió tenim com a finalitat crear, consolidar o implementar les polítiques, eines o recursos necessaris per al desenvolupament d'ambients segurs i protegits, que evitin qualsevol tipus d'abús a menors i a persones en situació de vulnerabilitat. Les meves activitats en l'àmbit de la protecció des de fa anys m'han permès conèixer les dinàmiques i necessitats de diferents Esglésies particulars d'Amèrica Llatina, unit al treball que he fet amb víctimes i agressors. Això podria ser la meua aportació personal a l'agenda de la Comissió.

Què podem aprendre de les víctimes?

A una persona víctima d'abús sexual quan era petita o adolescent, li canvia completament la cosmovisió. S'altera la confiança en ella mateixa i en els altres. Així com hi ha ferides físiques, psicològiques i mentals, també es presentaran a nivell espiritual, i li afectaran, en molts casos, no només la idea de Déu, sinó la seva fe. Quan escoltem les víctimes, mirem d'entendre'n el patiment de molts anys (la ma-

«Quan som davant d'una víctima d'abús sexual, és fonamental obrir el cor i la ment ahora»

«L'abús sexual de menors és un delictes tan abominable que, molts cops, la primera resposta és negar-lo»

«L'abús atempta contra la dignitat de les persones, contra la civilitat, contra la civilització i contra els valors i ensenyaments de l'Evangelí»

joria triguen entre 15 i 25 anys a parlar sobre el que els va passar), les seves ferides, el seu sentiment de culpabilitat i vergonya pel que els va passar, i és aquest un dels aspectes que més afecten el qui ha patit aquest tipus de delictes, perquè en molts casos no es consideren elles mateixes com el que són: víctimes. Aquest és el primer pas a treballar. Quan som al davant d'una víctima d'abús sexual és fonamental obrir el cor i la ment alhora: sentir i entendre el que li ha passat i el que espera específicament del qui l'està escoltant. Cada persona que ha patit abús sexual en la infància o l'adolescència ens confirma que som únics i irrepetibles, que cada cas és únic, que no hi ha receptes.

Com s'ha d'implementar el treball de prevenció a seminaris i noviciats?

La responsabilitat de l'Església en termes de protecció de menors implica dos elements substancials: prevenció i atenció. Quan parlem de prevenció, es dona en tres nivells bàsics: primària, secundària i terciària. En la primària, el que es busca és evitar que passi alguna cosa que no hauria de passar: que s'abusi d'un menor. A la secundària, malauradament ja hi ha una víctima d'abús sexual, però ara mireu que les conseqüències deixin el menor nombre de seqüeles possible i a la terciària, busquem evitar que a la persona que ja va viure l'abús li torni a passar. Això anterior ens porta a considerar els processos de selecció dels candidats: la protecció de menors, la prevenció d'abús sexual i de qualsevol tipus de violència o maltractament, la creació d'ambients segurs, el desenvolupament de codis de conducta que promoguin la comunió fraterna de qui comparteix la vida a seminaris o cases formatives. Tot ha de constituir una veritable cultura de fraternitat, de bon tracte, una cultura on el servei al proïsme i la consideració de l'altre siguin el fonament que guïï aquests processos de selecció i formació.

Per què molts cops les persones que han patit abusos ens fan por?

En el cas de l'abús sexual de menors considero que, entre una diversitat de factors que provoquen en algunes persones l'actitud de considerar enemigues les víctimes, podríem esmentar-ne dos: el primer té a veure amb una resposta humana natural i el segon amb una resposta cultural; això és, el que té a veure amb allò abominable del fenomen de l'abús sexual,

i, d'una altra banda, amb la resposta institucional, respectivament. L'abús sexual de menors és un delictes tan abominable moralment, socialment, psicològicament i físicament, que molts cops la primera resposta de qui escolta el que va passar és negar-lo. Perquè quan passa una cosa així, significa que l'ambient on això va passar va fallar a l'hora de protegir els més vulnerables, i per als éssers humans és molt difícil acceptar que no s'ha estat a l'alçada del que es requeria, ja sigui com a individus, família, comunitat, institució o societat. És més «fàcil» i menys angoixant negar el fet, dir que qui denuncia va entendre malament, s'ho va inventar o busca algun tipus de benefici quan denuncia. Això explica, però no justifica, és clar, que sigui tan freqüent la revictimització de qui gosa denunciar.

L'abús sexual va acompanyat per una conducta abusiva prèvia. Com es pot combatre millor el mal en la seva arrel?

No podem veure l'abús com una cosa d'una sola persona, és a dir, de l'abusador. Per abordar el tema de prevenció és fonamental considerar el fenomen des d'una perspectiva sistèmica, on estan involucrats els ambients, els valors i la cultura on s'han desenvolupat víctima i abusador. Mentre les estructures institucionals (família, societat, Estat, Església) no desenvolupin la cultura del bon tracte, de comunió i servei, de reconeixement i respecte a la dignitat de la persona humana, només estarem «recollint els pedaços» i actuant d'«apagafocs». És essencial el canvi de mentalitat, d'actitud i la consciència que l'abús, en qualsevol de les seves manifestacions, atempta contra la dignitat de les persones i contra la civilitat, la civilització i, en el cas de l'Església, contra els valors i ensenyaments de l'Evangelí.

La cultura de la fraternitat i del bon tracte són essencials perquè l'Església sigui una «casa segura».

Angélica Torres

Instrucció de la CEE sobre abusos sexuals

IVICON

La Conferència Episcopal Espanyola (CEE) ha editat un document que porta per títol *Instrucció de la Conferència Episcopal Espanyola sobre abusos sexuals*.

És un text que s'esperava i que es va anunciar en la inauguració de la plenària de finals d'abril del 2023. Detalla amb profusió elements de tipus penal i com procedir davant les denúncies en l'àmbit canònic: la investigació prèvia, decisions del Dicasteri per a la Doctrina de la Fe, procediments extrajudicials i el mateix procés judicial.

És un document d'utilitat per a les Oficines de Prevenció d'Abusos de les Congregacions, perquè pot ajudar en el procediment davant dels casos que es presentin. També està recollit a la pàgina web de la CEE.

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

La perfecta alegria

Benvolgudes i benvolguts, de tots és conegut el passatge de *Les Floretes* de sant Francesc d'Assís. Francesc vol mostrar al germà Lleó quina és la veritable joia evangèlica. La conclusió que proposa el sant és motiu de reflexió i de conversió per als cristians de tots els temps: «Per sobre de totes les gràcies i tots els dons de l'Esperit Sant, que Crist concedeix als amics, hi ha el de vèncer-se a si mateix i, voluntàriament, per amor, suportar treballs, injúries, oprobis i menyspreus.»

Més enllà de discussions històriques, ens fixem avui en la riquesa del seu ensenyament. Aquest ens apropa a la línia central de les catequesis evangèliques: «Feliços vosaltres quan, per causa meva, us insultaran, us perseguiran i escamparan contra vosaltres tota mena de calúmnies. Alegreu-vos-en i celebren-ho, perquè la vostra recompensa és gran en el cel» (Mt 5,11-12). No és difícil esbrinar que aquesta lògica evangèlica suposa un canvi radical en la nostra manera de pensar i actuar. En efecte, l'ésser humà està acostumat a valorar-se i a alegrar-se d'aquelles circumstàncies favorables que li permeten assaborir l'èxit, el reconeixement dels altres. Experimentar el fracàs no entra en els plans de felicitat, cosa que, per altra banda, és normal, ja que estem cridats a l'encontre i a l'amor fraternal.

Però la realitat de cada dia suposa molts moments absurds, a voltes fins i tot injustos, que necessiten la nostra resposta madura. Caldrà, llavors, que acceptem les regles del joc evangèlic i deixem que sigui Jesús, i no les nostres simples raons, qui ens il·lumini.

Fiar-nos d'ell i abandonar-nos als seus braços és l'únic antídote per a no sotmetre la realitat a la nostra ceguesa.

Tampoc Jesús devia entendre l'escandalós final de la seva entrega a la humanitat quan, clavat a la creu, demanà raons al Pare: «Déu meu, Déu meu, per què m'has abandonat?» (Mc 15,34). En aquest moment compremem que la vàlua de la seva vida no es mesura en les grans obres que hagi pogut fer o en el savi mestratge que hagi pogut oferir, sinó en la maduresa profunda d'un abandó fins a l'extrem: «Pare, a les teves mans confio el meu esperit» (Lc 23,46).

La perfecta alegria, aquella que no passa mai, ve de saber-nos escollits per Déu. La filiació divina és un regal directe del Pare que mai no depèn dels mèrits que nosaltres ens pensem haver guanyat. Les debilitats i els fracassos són una pedagogia exquisida que ens ajuden a descentrar-nos de nosaltres mateixos i a confiar únicament en la misericòrdia del Pare: «Però no us alegreu perquè els esperits se us sotmeten; alegreu-vos més aviat perquè els vostres noms estan inscrits en el cel» (Lc 10,20).

Estar pendents dels nostres èxits, fins i tot si són positius i importants, és preocupar-nos massa del lloc que ocupem. Per què no el cedim a Jesús, que és el centre dels nostres cors i de les nostres comunitats eclesials? Tots estem convidats al sopar del Senyor i és Ell qui vol ser l'amfitrió, el servidor i l'aliment mateix. Des de la pobresa de cadascú, apleguem-nos per gaudir de la seva presència gratificant.

Ben vostre.

FRANCESC CONESA FERRER
Bisbe de Solsona

Purificar la idea de Déu

Estimats germans,

Dèiem el diumenge passat que hem de deixar que l'Evangeli corregeixi les nostres falses imatges de Déu. També les objeccions i dificultats dels nostres contemporanis ens poden ajudar a purificar la nostra imatge de Déu. L'ambient en què vivim no és favorable a professar la fe en Déu i, per això, qüestiona constantment el creient. A més, també en el cor de l'home de fe poden sorgir dubtes sobre qui i com és Déu.

Tot això es pot llegir com una invitació a purificar l'experiència de fe. Com a creients, hem de tenir molt present que Déu no és un objecte més, sinó un misteri insondable i, per això, hem d'analitzar amb sentit crític les representacions interessades o utilitaristes de Déu. La nostra idea de Déu i la nostra manera de parlar d'Ell necessita ser constantment revisada i purificada, per evitar projectar en Ell els nostres desitjos i concebre'l a la nostra imatge. Déu està sempre més enllà del que podem dir d'Ell; transcendeix els nostres pensaments i desitjos. Els clàssics deien «*Deus semper maior*»: Déu sempre serà superior. Sigui el que sigui el que pensem o descobrim, Déu ho supera sempre. La realitat de Déu és sempre més gran

que les nostres experiències. Per això, l'autèntica experiència de Déu sempre va acompanyada de la nit i de la paradoxa, que fa saltar els esquemes previs, i del silenci, perquè Déu també parla en el silenci.

El Concili va entendre també que la generalització de la increença exigia al creient tenir «una fe viva i plena, educada precisament per conèixer amb claredat les dificultats i superar-les» (GS 21). El món en què vivim ens obliga a cuidar molt la formació en la nostra fe, per ser capaços de donar raó del que creiem a aquell que ens la demani (cf. 1Pe 3,16). Necessitem també conèixer molt bé la persona i l'ambient als quals ens volem adreçar.

Finalment, una societat secularitzada com la nostra posa constantment en qüestió la realitat de l'Església, denunciant-ne les contradiccions. Reflexionant sobre l'ateisme, el Concili va dir que «a l'Església li toca fer presents i com a visibles Déu Pare i el seu Fill encarnat amb la contínua renovació i purificació pròpies sota la guia de l'Esperit Sant» (GS 21). Personalment i com a Església necessitem sotmetre'ns a una incessant renovació i purificació per poder dir amb autenticitat i sentit una paraula sobre Déu al nostre món.

COMENTARI DE LA PARAULA

Déu no envià el seu Fill per jutjar el món, sinó per salvar-lo

GLORIA MONÉS

Al terme del diàleg de Jesús amb Nicodem, l'autor de l'escrit ha inserit un monòleg on glossa l'íntima relació que tenia Jesús amb el Pare com a Fill únic de Déu. Considero que és un tema molt adient per parlar-ne aquest diumenge de final del cicle pasqual, deixant de banda tota mena d'especulacions trinitàries o cristològiques, per centrar-nos en el tema de la salvació del món, en una teologia que sigui alliberadora per a totes les persones que el conformen.

Jesús de Natzaret encarna el projecte que Déu tenia pensat des de sempre per a la humanitat. Des del moment en què en prengué consciència quan sortí del riu Jordà i trepitjà el desert, l'anà activant fins a portar-lo a plenitud en el Gòlgota. Constituït així «l'únic Fill de Déu», humà i diví, ens ha revelat la intimitat del Pare que ens dona l'opció d'«esdevenir fills de Déu» també nosaltres, tots els qui lliurement l'acollim en la nostra vida i que hem «nascut de Déu» (Jn 1,12), exactament com ell. L'autor d'aquest escrit és reticent a les especulacions sobre el Judici final

que tant angoixaven les primeres comunitats paulines i que no fa pas gaire solien ser encara un tema ineludible en els predicadors quaresmals.

És molt categòric en aquest punt: «Perquè Déu no va enviar el seu Fill al món perquè jutgés el món, sinó perquè el món se salvés per mitjà d'ell» de tota mena de poder religiós, polític, econòmic o social que l'esclavitza i el redueix a un número; més encara, parteix de la convicció que el judici ja ha tingut lloc: «Per això —continua— qui li dona l'adhesió no és jutjat; en canvi, qui no li dona l'adhesió ja ha estat jutjat, perquè no ha donat l'adhesió plena a la persona de l'Únic Fill de Déu.» El Còdex Beza (en cursiva) ho considera com una conseqüència de l'afirmació precedent. No cal, però, que sigui una adhesió conscient, sinó, això sí, ben real, de persona a persona, acollint el projecte de Déu sobre l'home, començant pel respecte total de la creació i de totes les persones que hi conviuen.

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS
Biblista i egiptòloga

Com hem d'entendre el relat de la torre de Babel?

El passatge de la torre de Babel (Gn 11,1-9) es troba en el cor del Gènesi, marcat pel seu llenguatge de caràcter simbòlic, poètic, sapiencial que intenta emparaular l'experiència d'Israel. En el marc de la creació, el text intenta esbossar quin és el camí de vida i de creixement espiritual que ens convida a viure en comunió amb els altres, la natura i Déu, en contrast amb aquelles actituds que ens condueixen a un camí de mort, que ens n'allunya.

El relat va precedir de la genealogia de Noè, a través dels seus fills (Gn 10), que ens parla de com la humanitat s'ha escampat arreu de la terra, d'una humanitat que és diversa. La diversitat com a quelcom positiu i desitjat per Déu recorre les línies del text des de la mateixa creació. A Babel però, l'única llengua i l'únic projecte són presentats com a signes visibles d'acabar amb les distincions. L'interès és construir una unitat uniforme, on l'alteritat desaparegui, en què es neguin els individus i les seves diferències. Així, el projecte de la torre és contrari al projecte de Déu, dibuixant un camí de mort que renuncia al desenvolupament ple de l'ésser humà, presentant una uniformitat que aixafa i exclou. L'actuació de Déu, doncs, apareix com una nova oportunitat de vida i la diversitat lingüística possibilita el manteniment de la diversitat. Les llengües no són un càstig, sinó una oportunitat; oportunitat que es fa clarament visible per Pentecosta (Ac 1,1-12) on no suposen cap barrera per a la comunicació ni la comunió. La unitat és només possible des de l'alteritat, des de l'acceptació de la diversitat com a font de riquesa. La trobada amb l'altre suposa compartir i construir conjuntament, senzillament, essent.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Santíssima Trinitat

Lectura primera

Ex 34,4b-6.8-9

Jo soc el Senyor, Déu compassiu i benigne

Lectura del llibre de l'Èxode

En aquells dies, Moisès es llevà a la matinada i pujà a la muntanya del Sinai, tal com el Senyor li havia manat. Portava a les mans les dues tauletes de pedra. El Senyor baixà enmig del núvol i proclamà el seu nom. Moisès s'estigué allà amb ell. Llavors el Senyor passà davant d'ell tot cridant: «Jo soc el Senyor, Déu compassiu i benigne, lent per al càstig, fidel en l'amor.» Moisès es prosternà tot seguit, l'adorà amb el front fins a terra, i digué: «Senyor, si m'heu concedit el vostre favor, vingueu vós mateix a acompanyar-nos. És veritat que és un poble rebel al jou, però vós ens perdonareu les culpes i els pecats, i fareu de nosaltres la vostra heretat.»

Salm responsorial

Dn 3,52-56

Sou beneït, Senyor, Déu dels nostres pares.
Glòria i lloança per sempre. **R.**

R. Glòria i lloança per sempre.

És beneït el vostre sant nom.
Glòria i lloança per sempre. **R.**

Sou beneït al vostre temple sant.
Glòria i lloança per sempre. **R.**

Sou beneït assegut al vostre soli reial.
Glòria i lloança per sempre. **R.**

Sou beneït a la carrossa de querubins,
quan penetreu amb la mirada els oceans.
Glòria i lloança per sempre. **R.**

Sou beneït al firmament del cel.
Glòria i lloança per sempre. **R.**

Al·leluia

*Glòria al Pare, al Fill i a l'Esperit Sant
a Déu que és, que era i que ha de venir.*

Lectura segona

2Co 13,11-13

*La gràcia de Jesucrist, l'amor de Déu
i el do de l'Esperit Sant*

Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, estigueu contents, re-fermeu-vos, animeu-vos, viviu en pau i ben avinguts, i el Déu de l'amor i de la pau serà amb vosaltres. Saludeu-vos els uns als altres amb el bes de pau. Us saluda tot el poble sant.

Que la gràcia de Jesucrist, el Senyor, l'amor de Déu i el do de l'Esperit Sant siguin amb tots vosaltres.complement, ell que té en totes les coses la seva plenitud.

Evangeli

Jn 3,16-18

*Déu envià el seu Fill
per salvar el món gràcies a ell*

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

Déu estima tant el món, que ha donat el seu fill únic, perquè no es perdi ningú dels qui creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna. Déu envià

el seu Fill al món no perquè el condemnés, sinó per salvar el món gràcies a ell.

Els qui creuen en ell, no seran condemnats. Els qui no creuen, ja han estat condemnats, per no haver cregut en el nom del Fill únic de Déu.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, Santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL I)
TEMPS DE DURANT L'ANY
(SALTERI: SETMANA 1)

Juny

4. DIUMENGE

Santíssima Trinitat (S), *Blanc*.
Lectures: Èxode 34,4b-6.8-9 / Salm Dn 3,52b.53-56 / 2 Corintis 13,11-13 / Joan 3,16-18
SANTORAL: Clotilde, reina; Francesc Caracciolo, prev. i fund.; Hilari, b.; beat Joan Gran, rel.; Noemí i Rut; Pere Màrtir, prev. i fund.

5. DILLUNS

Sant Bonifaci, bisbe i màrtir (MO), *Vermell*. Lectures: Tobit 1.1a.2;2,1-9 / Salm 111 / Marc 12,1-12
SANTORAL: Sanç, mr.; Zenaida, vg.

6. DIMARTS

Fèria, *Verd*. Lectures: Tobit 2,10-23 / Salm 111 / Marc 12,13-17. O bé, **Sant Norbert, bisbe** (ML), *Blanc*
SANTORAL: Artemi, Càndida i Paulina, mr.; Bertran d'Aquilea, b.; beat Josep M. Peris, mr.; Marcel·lí Champagnat, prev. i fund.

7. DIMECRES

Fèria, *Verd*. Lectures: Tobit 3,1-

11.24.-25 / Salm 24 / Marc 12,18-27
SANTORAL: beata Anna de Sant Bartomeu, rel.; Pere i Vistremond, mr.; Robert, ab.

8. DIJOUS

Fèria, *Verd*. Lectures: Tobit 6,10-11a;7,1.9-17;8,4-10 / Salm 127 / Marc 12,28b-34. A Tortosa, **Dedicació de l'església catedral** (S), *Blanc*
SANTORAL: Cal·líope, mr.; Guillellem, b.; beat Jaume Berthieu, mr.

9. DIVENDRES

Fèria, *Verd*. Lectures: Tobit 11,5-17 / Salm 145 / Marc 12,35-37. O bé, **sants Efreem, diaca i doctor de l'Església** (ML), *Blanc*
SANTORAL: beata Anna-Maria Taigi; beat Josep Anchieta, prev.; Martí, erm.; Pelàgia, vg. i mr.; Prim i Felicià, mr.

10. DISSABTE

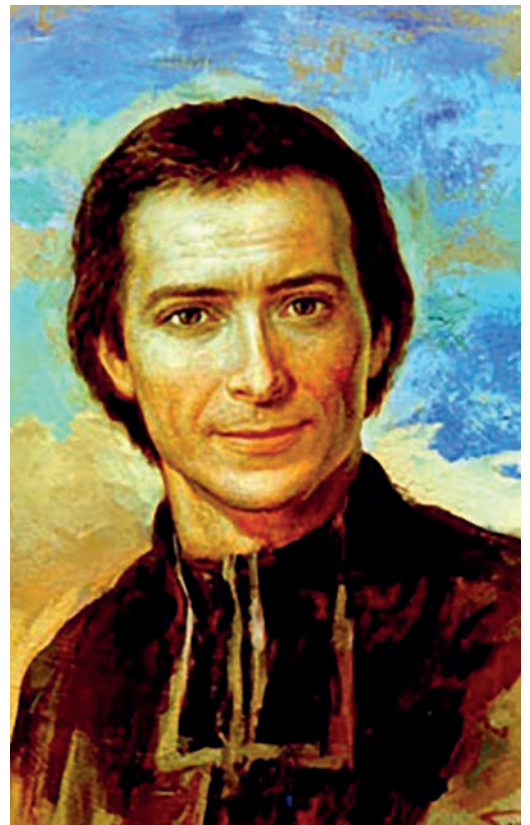
Fèria, *Verd*. Lectures: Tobit 12,1.5-15.20 / Salm Tb 13,2.6.7.8 / Marc 12,38-44. O bé, **Memòria de Santa Maria en dissabte** (ML), *Blanc*
SANTORAL: Asteri, b.; Maurici, ab.

El Sant 6 DE JUNY

Sant Marcel·lí Champagnat

L'any 1816, un recentment ordenat Marcel·lí Champagnat, va sentir la crida de Déu per fundar una comunitat religiosa: els Germans Maristes de les escoles (també coneguda com els Germans de Maria) per donar a conèixer, a través de la seva vida i servei, l'amor de Jesús i de Maria, especialment on l'accés a l'amor i el suport, l'educació i el catecisme era remot, en el context de la Revolució Francesa. Avui, el seu esperit apassionat i la seva visió atrevida es concreten en la missió dels Germans Maristes que viuen als cinc continents.

Una de les frases que més va repetir Marcel·lí durant la seva vida, va ser la de «Tot això és obra de Déu... tot això és obra de Maria». Això es manté fidel a l'esperit dels Germans Maristes d'avui i dels seus col·legues laics, ja que responen de maneres noves, atrevides i creatives per satisfer les necessitats dels joves. L'any 1955 Marcel·lí Champagnat va ser beatificat pel papa Pius XII. El papa Joan Pau II el va canonitzar el 18 d'abril del 1999.

La missa del dissabte al matí

MN. JOSEP TEIXIDÓ CUENCA
Delegat de Pastoral Sacramental
de Barcelona

Dins el calendari setmanal de les parròquies i d'altres esglésies que no són parròquies, a part de les misses dominicals, de les solemnitats i de les ferials (les que se celebren durant la setmana, en dies feiners) passa que, quan arriba el dissabte, l'única missa que hi ha és la del vespre, la vespertina de vigília del diumenge. En principi, no hi ha cap problema o res a dir sobre els nostres calendaris o agendes de les misses, però sí que és cert que si només celebrem el dissabte la missa al vespre perdem la litúrgia pròpia del dissabte al matí, sobretot quan són temps forts com l'Advent, el Nadal, la Quaresma o la Pasqua o bé quan en dissabte cau una festa o solemnitat.

No és obligatori, certament, celebrar la missa al matí de dissabte, però seria interessant animar-nos a fer-la des d'un punt de vista pastoral, per tal de continuar alimentant-nos dels rics tresors que la litúrgia ens regala. D'aquesta manera, podem tenir una visió continuada de la litúrgia de la Paraula, enriquir-nos amb l'eucologia (les oracions de la missa) i fins i tot —des d'un punt de vista merament pràctic— les persones que van diàriament a missa no han d'escoltar dues vegades la

mateixa celebració (la vespertina del dissabte i la del diumenge).

Una altra iniciativa de cara a celebrar la missa el dissabte al matí és commemorar quan és el temps de durant l'any la Benaurada Verge Maria, servint-nos, per exemple, del *Missal de les Misses de la Mare de Déu*, que ens ofereix una gran varietat de celebracions litúrgiques «marianes», amb diverses advocacions. Fins i tot hi ha un leccionari d'aquestes mateixes misses. Aquesta iniciativa es fa molt als santuaris marians d'arreu de casa nostra. També es pot emprar els textos eucològics de la Mare de Déu i mantenir la litúrgia de la Paraula que tocaria el dissabte i així tenir una visió continuada de la Paraula de Déu.

Animem-nos a treure del calaix la missa del dissabte al matí; no la deixem oblidada. Serà una bona ocasió per preparar-nos per celebrar joiosament l'endemà el diumenge, el dia del Senyor. Mai agraiem prou el do de l'Eucaristia que el Senyor Jesús ens ha deixat com a memorial seu. En ell tenim l'aliment de vida eterna, Crist Jesús, mort i ressuscitat, que ens alimenta amb la seva Paraula i amb el seu Cos i la seva Sang.

Ajuda urgent a Ucraïna

Manifestació a la plaça Sant Jaume de Barcelona per demanar la fi de la guerra d'Ucraïna.

SOR LUCÍA CARAM
Dominica de Manresa

Des del començament de la guerra d'Ucraïna, hem visitat en repetides oportunitats el país. En cada viatge hem pogut constatar com moltes persones moren a causa de no tenir l'atenció que necessiten quan es produeixen els atacs, tant a la primera línia com a les agressions indiscriminades a la població civil.

Així mateix, hem compartit el dolor d'aquells que han perdut els seus membres o s'han quedat, a causa de la metralla o dels bombardejos que han impactat en el seu cos, amb seqüeles irreversibles a causa de no tenir l'atenció sanitària de manera immediata als llocs propers als dramàtics enfrontaments.

Des de l'inici de la guerra no hem deixat d'anar a Ucraïna per tal d'obrir corredors humanitaris i acollir milers de persones a Espanya —fonamentalment dones amb infants— i una cinquantena de ferits, malalts oncològics i gent gran. Hem enviat 84 ambulàncies i diversos tràilers amb generadors, roba nova d'abric, medicaments, equips de rescat i desfibril·ladors. Sempre acompanyant els enviaments i vetllant perquè arribessin al seu destí.

Hem visitat les víctimes: ferits, vídues, orfes, persones que ho han perdut tot, refugiats... i el seu dolor és el nostre dolor. Ens han demanat i suplicat un Hospital de Campanya. Tots plegats hem valorat aquesta petició justa i urgent i estem treballant per aconseguir-ho.

El cost és molt elevat i per aquesta raó estem buscant, per tots els mitjans, recursos per poder aconseguir-ho. Es tracta de salvar vides. El cost total puja a dos milions d'euros i constaria de tres quiròfans, dues UCI i dues sales d'esterilització, muntat tot en unes plataformes que faciliten la mobilitat.

Volem adreçar-nos a les comunitats religioses, a les parròquies, a les escoles, als grups de reflexió, a les diòcesis i a les comunitats de vida cristianes. Apel·lem a la vostra generositat i us demanem que ens ajudeu a obtenir aquests recursos. Missatgers de la Pau i la Fundació del Convent de Santa Clara treballen per fer realitat aquest repte de manera immediata. La necessitat és urgent i creiem que la causa s'ho val.

Que Jesús ens regali el do de la pau i ens ensenyi a cuidar-la i a construir-la cada dia.

Per a ajudes:
Bizum al 05122
Compte: ES43 2100 3093 0722
0031 6970

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA
DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte
de **20 euros**

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Postals des d'Andalusia

Cinema i família

Algunes parròquies d'Andalusia han tornat a organitzar cinefòrums en les reunions de pastoral. Malgrat que ja no tot és igual, però, el cinema continua emmarcant-se en els mitjans de comunicació social al costat de la premsa, la ràdio, la televisió i les xarxes socials. Les pel·lícules no ofereixen notícies, que també, perquè tot art és notícia, però ofereixen missatges en els arguments. De vegades, missatges clamorosos; de vegades, subliminals.

Llegeixo aquests dies amb un gran interès el llibre de Daniel Arasa *Cine y familia*, que intenta, i ho aconsegueix plenament, «descobrir els valors a través de les pel·lícules de la nostra vida». Un llibre que ens endinsa en un ventall amplíssim de temes del binomi cinema-família: el cinema i les sèries com a instrument educatiu, la vida quotidiana reflectida, la família com a font de vida i d'esperança, la influència del cinema en els joves i adolescents, la figura del pare i la dels avis al cinema, la família al cinema d'animació...

Em ve a la memòria, allà pels anys 60 del segle passat, aquella revista que escull com a títol unes paraules del papa Pius XII, *Film Ideal*, dirigida pel periodista José María Pérez Lozano, i com a redactor en cap, Félix Martialay. Era una revista tan ben dissenyada, que els seminaristes d'aquella època, al Seminari Conciliar de Sant Pelagi de Còrdova, una mica «d'amagat dels superiors», la devoràvem. Ens apassionava el cinema, ens agradava parlar de cinema. Llegiem amb molt de gust, també, el llibre de Pérez Lozano *Un católico va al cine*. Per això, el ressorgir dels cinefòrums parroquials pot ser una idea «provocadora» i fins i tot eminentment «pastoral».

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Tot comença amb una crida

Algú et crida pel nom, amorosament, en silenci, en la intimitat del cor. Perceps la seva Presència, la seva Mirada, el seu Amor. I enmig del dubte i la incertesa, què pots fer sinó respondre a Qui tant t'estima? És la història d'una i de mil vocacions. Tot comença en un silenci i en una Veu que ressona al cor.

Vivim temps de crisi de vocacions. No deu ser que també hi ha crisi de silenci? Si no fem silenci, si no hi ha quietud... com podem escoltar el Qui ens crida tan suaument sense remor de paraules?

L'oració a prop de Jesús, l'oració a la natura, l'oració en un petit racó de la llar... Deixem que la veu de Jesús ressoni al nostre cor. I si som captivats pel seu Amor, llavors Ell mateix ens dona la força i l'entusiasme per seguir la seva crida...

No ho sents? Hi ha Algú que està cridant... Jesús t'espera. No ho sents? Jesús t'està cridant. Obre la porta del teu cor, i deixa't captivar pel seu Amor.

GNA. NÚRIA VIÑOLAS ESTEVA

A Josep Vidal i Borràs

M'has fet recordar bells cants en llegir la teva carta, publicada en el número 2279 de *Catalunya Cristiana*. Quina il·lusió recordar la cançó sobre anar a doctrina! Moltíssimes gràcies.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE

Per ells, per tants

Les angoixes, els anhels i les il·lusions dels homes i les dones del nostre temps són acompanyats i, en moltes ocasions, sostinguts amb el suport i l'acompanyament de l'Església catòlica. Algunes d'aquestes històries de vida constitueixen el fil conductor de la campanya Xtantos 2023, que convida i anima a marcar la casella de l'Església catòlica a la Declaració de la Renda.

Em sembla important recordar que al nucli de la missió de l'Església hi ha el servei i el compromís amb les necessitats humanes, que van des de l'aliment, la cura i l'educació fins a la proposta de l'Evangelí. La campanya, que va començar a finals del març passat, testimonia la tasca que les comunitats cristianes fan a favor de persones reals, amb noms i rostres que podem conèixer. Més de quatre milions de persones reben de l'Església suport i sosteniment. En aquesta campanya cinc han volgut que el seu testimoni sigui conegut i difós a través d'un documental sense trampa.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«Don Bosco va comprendre el potencial educatiu que contenia la màgia»

El salesià Juan Carlos Aonso publica «Don Bosco y la magia», editat per CCS

MAC
Barcelona

Llicenciat en Ciències Físiques i graduat en Teologia, Juan Carlos Aonso és salesià de Don Bosco des de l'any 2015 i actualment cursa estudis de postgrau en Teologia Dogmàtica i Fonamental. Acaba de publicar el llibre *Don Bosco y la magia. Un acercamiento a los juegos del patrono de los ilusionistas*, editat per CCS.

Ha estat àrdua la tasca de recerca per escriure el llibre?

Gens ni mica. Més aviat al contrari. Ha estat una experiència molt satisfactòria, carregada de sorpreses a cada pas que anava fent. Imagineu-vos caminar per la selva a cop de matxet i topar-se amb una piràmide congelada en el temps que ningú no havia vist mai: així és com ho he viscut. La part tediosa ha estat, potser, aturar-se a escriure, fent un esforç

per presentar al públic les perles que havia anat recollint, cercant l'equilibri entre la precisió històrica i el vessant divulgatiu. Però és una tasca en què he après moltíssim.

És aquest el primer llibre monogràfic que es publica sobre la faceta il·lusionista de Don Bosco?

Crec que sí. Hi ha estudis sobre altres facetes de l'acció educativa de Don Bosco: el teatre, la música, l'acompanyament... Però no n'he trobat cap d'específic sobre l'il·lusionisme. Quan vaig començar a investigar tenia l'esperança de trobar la feina ja feta en algun llibre oblidat i, amb ell, sadollar la meua curiositat i passar a altres temes. Vaig anar preguntant a les persones que havien estudiat a fons la història de Don Bosco i ningú no n'havia llegit res. Així em vaig anar convençant que em tocava fer-ho a mi.

«He intentat cercar l'equilibri entre la precisió històrica i el vessant divulgatiu»

Quins eren els jocs favorits que practicava Don Bosco?

El joc que més feia, el que més li agradava i aquell en què va assolir una habilitat més gran van ser els gobelets. És un clàssic de la màgia del qual encara es pot continuar gaudint en molts espectacles i el joc amb el qual s'aprenien les tècniques bàsiques que et permetien avançar en la disciplina. Sobre jocs de cartes gairebé no en tenim dades. Sabem que al jove Joan Bosco li agradava jugar a les cartes, però només conservem un testimoni secundari que diu que les utilitzà per fer jocs d'il·lusionisme.

A la seva època, el terme màgia posseïa connotacions esotèriques...

Sí. La història de Don Bosco es troba en una època de canvi de paradigma en el món de l'il·lusionisme. L'esperit il·lustrat es va introduint a las classes populars i el terme *màgia* perd la seva connotació esotèrica. D'aquesta manera, els il·lusionistes poden començar a fer-lo servir en els seus guions sense que ningú sospiti que s'estan invocant poders demoníacs. Crec recordar que va ser Julio Caro Baroja qui va assenyalar que Goya podia pintar les seves bruixes perquè ja no creia en elles. Aquest mateix procés s'observa en el llenguatge de Don Bosco: ell parla de jocs de prestigi, de mans o d'habilitat, i poques vegades fa servir el terme màgia per apuntar a l'aura de misteri que envolta aquests jocs, però sempre amb un to irònic.

Afirmes en el llibre que la màgia va formar part del sistema pedagògic de Don Bosco «des de sempre».

Efectivament. En la seva pròpia autobiografia, les *Memòries de l'Oratori*, sant Joan Bosco situa les seves primeres activitats de caràcter educatiu a partir del 1825. Ell feia aquell estiu 10 anys i ens explica que congregava els infants del poble per narrar-los històries i reproduir els jocs que havia vist a les fires. Quan s'hi aplegaven uns quants infants, els explicava l'evangeli, tot procurant recordar el que havia escoltat a missa al matí i feien una breu pregària. Després començava l'espectacle. I al llarg de la seva joventut anirà abandonant altres aficions, com ara la caça i el violí, perquè considerava que no eren dignes de l'estat sacerdotal, però mantindrà sempre la màgia. Crec que perquè va comprendre el potencial educatiu que hi contenia.

També esmentes que els jocs de màgia poden ajudar els espectadors a ser «conscients de la transcendència, del misteri que habita el món». Són, per tant, molt més que un entreteniment?

Sens dubte. En el gremi dels mags, a partir dels estudis de Ramón Mayrata i Juan Tamariz, s'ha fet un esforç molt gran per recuperar la dimensió artística de l'il·lusionisme. No aconsegueixo comprendre prou bé la raó, però la consideració social de la màgia va anar caient fins a convertir-la en un art de segona o tercera línia. Sortosament, avui dia són molts els mags que cerquen explotar-ne tot el potencial i fer un salt de qualitat sobre el mer entreteniment: com en el passat han fet el teatre, la música o la pintura, fer servir el llenguatge màgic per obrir portes que condueixin els espectadors cap a dimensions més profundes de la persona, de la vida, de la realitat. En aquest exercici, la principal eina que té la màgia és la il·lusió d'impossibilitat, de misteri. I aquesta, segons el meu parer, comporta prendre consciència de l'abisme que hi ha entre la realitat i la nostra percepció. Ens desestabilitza, introdueix el dubte en els sistemes de creences massa establerts en què vivim. Com analitza Ortega y

Gasset a *Ideas y creencias*, això ens obliga a repensar el món i articular noves idees.

Tens nombroses similituds amb Don Bosco: salesià, esperit de servei, treball amb els joves, aficionat a l'il·lusionisme...

El problema és que em manca la seva principal característica: la santedat. El veig més com un amic que no pas com un exemple a seguir. Com més el conec, més bé em cau. La seva vida és una inspiració constant, m'encoratja molt descobrir com superava les dificultats, com treballava sense descans en favor dels joves, amb una valentia que ratllava la temeritat. Però en conèixer-lo més, també he comprès que no soc com ell; que, per molt que m'hi esforci, mai no seré com ell. Em proposo treballar en el seu projecte, amb un ull posat en Jesús, el Crist, i un altre en els joves.

Iconografia animalística medieval

El Museu Episcopal de Vic acull l'exposició «Bèsties»

Plafó de baldaquí, del segle XIII, de la Vall d'Aran.

La imatge de Déu és acompanyada d'un home i tres animals (bou, lleó i àliga).

Museu Episcopal de Vic

MAC

El Museu Episcopal de Vic (MEV) acull fins al proper 17 de desembre l'exposició *Bèsties. Els animals en l'art medieval del MEV*. La iconografia medieval feia servir els animals com a mitjà per expressar una visió del món i de l'existència humana fortament marcada pel cristianisme i sovint també arrelada en tradicions anteriors a la cristiandat.

La riquesa de les col·leccions del MEV ha permès d'il·lustrar diferents aspectes, modalitats i intencions d'aquesta abundant presència animalística en l'art medieval. Des d'un punt de vista didàctic, el públic pot acostar-se, a través de pintures, escultures, manuscrits, ceràmiques..., a la manera de pensar i de viure dels homes i les dones de l'edat mitjana.

L'exposició s'estructura en sis grans àmbits temàtics: «De l'escarabat al Pegàs. Els animals i l'art, una relació antiga», «L'anyell de Déu i el drac de Satanàs. Els animals en la cultura cristiana medieval», «Qui té cavall no va a peu. Els animals i la representació social», «Formes bestials. Animals reals i bèsties fantàstiques», «Animals que parlen? A la recerca de significats» i «Les bèsties són vives!».

La cultura cristiana medieval separava els animals segons la seva significació religiosa i moral en dos grups oposats: les bèsties positives i les negatives, que representaven el dualisme entre el bé i el mal. A les històries hagiogràfiques nombroses vegades hi surten bèsties: el sant o la santa les combat, les ajuda, les ensinistra, en rep algun senyal o les involucra en miracles. Algunes d'aquestes bèsties han esdevingut molt populars, com ara el drac de sant Jordi, el porquet de sant Antoni o el lleó de sant Marc.

Encara que el seu simbolisme derivés de l'imaginari cristià, els animals van ser usats en multitud d'obres d'art creades per a àmbits

profans. Els temes eqüestres o de cacera, d'arrels antigues, eren especialment valorats en el context aristocràtic. Els animals van servir també d'excusa per a la crítica social o com a símbol de l'amor cortès. Per tot això tampoc no és estrany que les bèsties poblessin amb freqüència els escuts heràldics.

A més, la pròdiga imaginació medieval va concebre tota una sèrie de criatures meravelloses i sorprenents: unicorns, dracs, sirenes... Éssers fabulosos que atemorien i alhora fascinaven la població, i que l'art va deixar-ne empremta, per exemple, en els llibres de viatges o els mapamundis.

Els monstres van tenir una gran presència en la cultura medieval i la seva deformitat s'aprofitava per expressar desordre, un tret moral associat al mal i al diable. Cap al final del període, l'interès creixent per la natura no només va relativitzar l'existència d'aquestes bèsties monstruoses, sinó que va tornar a generalitzar una estètica naturalista.

Per a més informació: <https://museuartmedieval.cat/>

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

S'aconseguirà que animals s'alimentin de la llum solar, com ho fan les plantes?

Flickr / Michael Neel

Recentment s'ha descobert la manera de trasplantar tilacoides a cèl·lules de ratolins.

MN. FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Com sabem, els vegetals són capaços de produir energia, o sigui, alimentar-se, a partir del diòxid de carboni i l'aigua per acció de la llum solar. Ho fan gràcies a l'anomenada funció clorofil·lica: a les seves cèl·lules anomenades cloroplasts hi ha clorofil·la que absorbeix la llum, fent-ne l'energia que necessiten per a les funcions habituals de la cèl·lula. Aquestes reaccions es fan en unes estructures del cloroplast que el microscopi mostra com una pila de monedes que reben el nom de tilacoides. I això planteja la pregunta: no es podrien instal·lar tilacoides en cèl·lules animals (o humanes) per fer el mateix? Seria un gran estalvi alimentari!

Sabem que la població mundial ja supera els 8.000 milions, cosa que fa que la sostenibilitat de les societats humanes estigui en perill a un cert termini, sobretot si tenim en compte l'emergència del canvi climàtic. Cal pensar, també, que ja ara tres milions no es poden permetre una alimentació equilibrada i arriben a un 10% els que no tenen prou menjar. També cal dir que la meitat de morts de nens de menys de cinc anys són deguts a la malnutrició.

Davant d'aquest panorama, ha apa-

regut a la revista *Nature* un article que presenta una alternativa sorprenent, que és la d'aconseguir alimentar-nos com les plantes. I és que ja s'ha aconseguit alguna cosa en aquest camp. El xinès Xiangfeng Lin, expert en biomaterials, de la Universitat de Zhejiang (Hangzhou), ha descobert la manera de trasplantar tilacoides a cèl·lules de ratolins. Hi havia un obstacle: calia protegir els tilacoides de ser destruïts per les defenses de les cèl·lules receptors que ataquen tot seguit qualsevol cos estrany. Però va aconseguir superar-lo embolcallant els tilacoides amb una membrana protectora d'origen animal. Així, les cèl·lules del ratolí s'empassaven aquells tilacoides infiltrats que hi sobreviuen prou temps per produir ATP i NADPH en quantitats notables un cop exposats a la llum, ja que es mantenen actius entre vuit i setze hores.

És que un perfeccionament d'aquesta tècnica podrà un dia aplicar-se als humans? Seria dotar cèl·lules humanes d'una font alternativa d'energia. De moment, la cosa es veu molt llunyana. Ara com ara, cal dir que és una operació que cal relegar-la a l'àmbit de la ciència-ficció. Però val la pena saber que existeix.

TRADICIONS REMEIERES

El màstic del llentiscle

Flickr / Paul Asman and Jill Lenoble

Els antics apotecaris dels caputxins preparaven vi de llentiscle per glopejar quan es patien infeccions bucal.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Arxiver dels Caputxins

El llentiscle (llat. *Pistacia lentiscus*) és una planta molt abundant en els boscos de la Mediterrània. Popularment es coneix amb el nom de *mata* i produeix una resina semifluida, groguenca i olorosa, molt balsàmica, anomenada *almàstec* o *màstic* (cast., *almáciga*) amb nombroses utilitats terapèutiques, especialment per a les malalties bucal i de la pell.

Els antics egipcis empraven el màstic per momificar els cadàvers i, tradicionalment, dels fruits de la *mata* —que en català en diem *llentrisca* o *llentiscle*— s'han emprat per fortificar les genives i per blanquejar les dents, mentre que les fulles tendres del llentiscle són gustoses i força aperitives.

Els frares caputxins solien plantar llentiscle a la part de l'horta dedicada a l'esplai i al recés dels frares i esdevingueren molt ufanosos els llentiscles que hi havia al «Desert de Sarrià», que fou el primer convent que fundaren els caputxins l'any 1578, vinguts d'Itàlia, a l'indret on, segons la tradició, havia viscut santa Eulàlia.

Els antics apotecaris dels caputxins preparaven un peculiar vi de llentiscle per glopejar quan es patien infeccions bucal i el preparaven així: «Prendrás un poch de fullas tendras de mata, y

ab fullas d'ullastre y brots de romaní y també ab duas pinyas verdas de xiprer passadas per lo morter. Ho bullirás tot ab vi en una olla de terrissa nova envernissada y, quan sia reduhit a la meytat, ho refredarás y, ben colat, et servirá per glopejar tres o quatre vegadas al dia.»

Poc abans de l'exclaustració del 1835, els frares van descriure el llentiscle com a un arbuixell «de fullas compostas de quatre parells de fulletas que surten de dos en dos, ab flors mascles y femellas y'l fruyt conté una substància rehinosa molt aromàtica». El famós escriptor romà Plini el Vell escriví, a tall d'imatge poètica, que el màstic són les llàgrimes del llentiscle en suar la seva escorça: *Mastiche lacrima est, quam lentiscus arbor, gummi, modo, sudat* (Llib. XII, 17). En temps més recents, a partir de la renovació mèdica del segle dinovè, el màstic fou incorporat com a destacat element de la massa pastosa dels electuaris destinats a les malalties dental i bucal. Així consta en alguns formularis pràctics de caràcter científic, com ara en el prestigiós *Formulaire Astier*, que fou publicat a París l'any 1922. A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, de les nombroses propietats del plantatge.

JOAQUÍN IGLESIAS ARANDA

De la mística a la misión
Libros La Morera, 2023,
186 pàg.

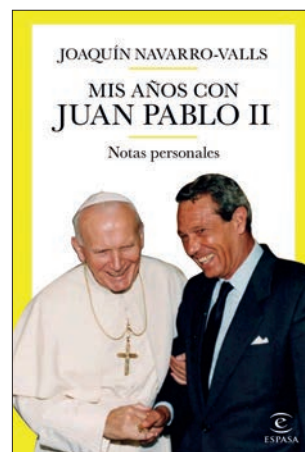
Quins reptes s'obren davant dels cristians d'avui? Amb sinceritat i gosadia, l'autor, rector de barri amb una llarga experiència, aborda temes que amoïnen els creients: des de la vida de pregària fins a l'experiència comunitària, passant per la crida a evangelitzar i la devoció a Maria i als sants.

TEODOR SUAU

Conta el nostre secret!
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2023, 188 pàg.

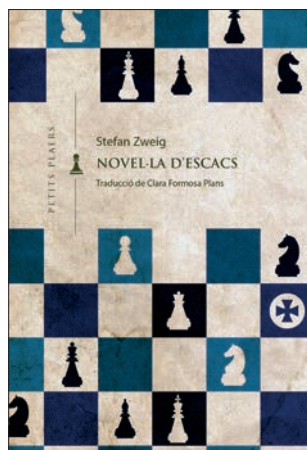
Aquest llibre posa a l'abast del públic no especialitzat l'Evangelí de Marc. El sacerdot i biblista Teodor Suau ha volgut situar-se des de la perspectiva de l'evangelista i, arran dels resultats de l'actual investigació científica, compartir amb els lectors la bellesa de l'Evangelí i la força del missatge de Jesucrist.

JOAQUÍN NAVARRO-VALLS

Mis años con Juan Pablo II
Editorial Espasa, 2023,
640 pàg.

En el 45è aniversari de l'elecció de Joan Pau II, aquesta obra recull les notes personals que Joaquín Navarro-Valls va prendre durant els seus anys com a portaveu del Papa. El llibre ofereix una mirada inèdita del transfons de la tasca diària de la Santa Seu i desvetlla els problemes que tant preocupaven el Sant Pare.

STEFAN ZWEIF

Novel·la d'escacs
Viena Edicions, 2023, 120 pàg.

Durant la Segona Guerra Mundial, en un vapor que va de Nova York a Buenos Aires, el campió mundial d'escacs Mirko Czentovič fa una partida contra un grup d'aficionats i els guanya sense esforç. Un enigmàtic passatger, però, el deixa en evidència. Qui és aquest home? On va aprendre a jugar a escacs?

JOHN VERDON

El favor
Roca Editorial, 2023, 512 pàg.

En Dave Gurney investiga un assassinat ja resolt i jutjat als tribunals, aparentment de manera impecable. Quan la seva participació amenaça de treure a la llum un niu de corrupció, es veurà incriminat per assassinat i perseguit per mitjans sensacionalistes, una fiscal implacable i un assassí despietat.

HARUKI MURAKAMI

Primera persona del singular
Tusquets Editores, 2021, 288 pàg.

Els personatges i les escenes d'aquest volum de relats dinamitzen els límits entre la imaginació i el món real, i se centren en les relacions truncades, els retrobaments i la memòria de l'amor. L'escriptor japonès Haruki Murakami ha estat guardonat amb el premi Princesa d'Astúries de les Lletres 2023.

CRÍTICA DE CINEMA

JOSAN MONTULL

Salesià

Canviar el cor

La figura del sacerdot ha estat molt sovint portada al cinema des dels gèneres més variats. El director Daniel Jaroszek ens ofereix una pel·lícula interessant que explica la història real del pare Jan Kaczkowski, un sacerdot polonès, especialista en bioètica i malalt de càncer, que va fundar un hospici per atendre malalts terminals, amb els quals compartia sort i als quals acompanyava animant l'esperança.

Malgrat la malaltia, en Johnny, com li agrada que li diguin, continua prodigant el bé amb gran sentit de l'humor, creativitat pastoral i una profunda humanitat.

Un dia arriba al sanatori Patrik Galewski, un delinqüent fracassat, violent i tòxicòman, que ha de fer un servei de voluntariat per atenuar la pena a la qual l'han condemnat.

Malgrat la displicència i la desganada amb la qual en Patrik entra,

el contacte amb éssers humans que pateixen i amb el carismàtic Johnny, li va transformant la vida.

Som davant d'una pel·lícula senzilla, profunda i molt humana. Els personatges que hi apareixen hi surten molt ben dibuixats. La interpretació és excel·lent i ens condueix a connectar-nos amb tota la peripècia vital d'en Johnny i d'en Patrik. Tots dos canviaran en poc temps i es donaran suport l'un a l'altre en el seu dolorós procés.

El ritme, potser una mica pausat en algun tros del metratge, funciona molt bé i toca el cor dels espectadors sense cap mena de sensibleria.

Al final apareixen els personatges reals, el pare Jan i el jove Patrik, del qual se'ns mostra l'actual vida.

Una pel·lícula sobre la vocació, la donació i la redempció de l'ésser humà.

Més que recomanable.

AMB BON HUMOR

JOHNNY

DIRECCIÓ: Daniel Jaroszek

INTÈRPRETS: Dawid Ogrodnik, Piotr Trojan, Beata Zygarska

GUIÓ: Maciej Kraszewski

MÚSICA: Michal Kush

FOTOGRAFIA: Michal Dabal

Polònia 2022

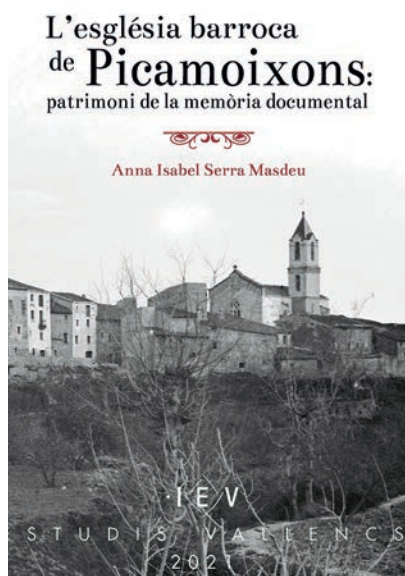
Distribueix en format

domèstic: Netflix

CRÍTICA LITERÀRIA

Historiar una església des de la documentació

JOSEP M. GRAU PUJOL
Historiador

ANNA ISABEL SERRA MASDEU

L'església barroca de Picamoixons: patrimoni de la memòria documental

Institut d'Estudis Vallencs, 2021, 156 pàg.

Amb la reinstauració dels estudis universitaris a la regió de Tarragona, el desplegament d'una xarxa d'arxius, biblioteques i museus de diferents titularitats, a més de la gran vitalitat dels centres d'estudis, el Camp ha esdevingut un escenari ideal per a la investigació.

En aquesta suma de factors hem d'entendre la monografia que Anna Isabel Serra Masdeu, experimentada professora de la URV, ha dedicat als diferents edificis de culte de Picamoixons, un agregat del municipi de Valls, que des del segle XVI ja disposava d'església pròpia, reformada en el segle posterior, a causa del mal estat dels arcs interiors, goteres i manca d'enrajolat a terra. Amb l'augment de població i la consecució de la vicaria el 1768, va experimentar una gran millora en la dotació de recursos humans i materials, que va possibilitar la construcció d'una nova església i abadia.

El mil set-cents és un segle de gran activitat constructora als rodals, com a la Riba, Alcover, el Rourell, Vilallonga del Camp i la Pobla de Mafumet. El 1790 es beneïa una campana de Picamoixons i el 1805 s'hi compten 270 ànimes de comunió. Aspectes negatius en el terme són l'aiguat del 1792 i el pas de les tropes napoleòniques, tot i això la implantació d'indústries i la fèrtil agricultura beneficiarà al poble i el 1858 l'alcalde i el rector demanaran un nou temple que pugui aixoplugar els fidels a causa del mal estat i manca d'espai del vell. En el canvi de centúria (1902) se subhasta l'obra, sota el projecte de l'arquitecte diocesà Ramon Sales Ricomà i l'any següent ja s'obre al culte.

Quan no s'han conservat les restes d'anteriors esglésies, la tasca de l'historiador és més feixuga, però no és el cas que ens ocupa. La doctora en història de l'art escorcolla en els fons parroquial, notarial, diocesà... i desgrana l'evolució de cada edificació: els mestres d'obres, els escultors i els fusters, però també les compres de material i les formes de finançament, especialment les captes durant les collites (verema, olives i cereals), els ingressos i les despeses en les festes, les vendes de coques i mones de Pasqua, en un extens apèndix que ocupa la meitat del llibre.

UN NOU LLINDAR

De l'amor humà a l'amor diví

De l'eros a l'agapé. Aquest seria l'itinerari per a una comprensió de l'amor amb què Déu ens estima, i com, en Jesús, ens mou a estimar per la força de l'Esperit que ens ha donat. La proposta és l'amor de caritat, allò que es demana a tot cristià i a l'Església com a comunitat d'amor que sap emmirallar-se en el Déu Trinitat, fent-nos descobrir que —com diu sant Agustí— «si veus la Trinitat, veus l'amor».

Benet XVI en la seva encíclica *Deus caritas est*, diu que «entre l'amor i allò diví hi ha una certa relació: l'amor promet infinitat, eternitat, una realitat més gran i distinta de la nostra existència quotidiana. Però, es constata que el camí per aconseguir aquesta meta necessita purificacions i maduracions, que passen també pel camí de la renúncia...» (n. 5). L'eros «necessita disciplina i purificació per donar a l'home, no el plaer d'un instant, sinó una certa pregustació del cim de la seva existència, d'aquella felicitat a què tendeix tot el nostre ésser» (n. 4).

La paraula *agapé*, en canvi, que és l'expressió bíblica de l'amor i que prové del descobriment de l'altre, «en oposició a l'amor indeterminat i encara a la recerca, expressa l'experiència de l'amor que ara ha esdevingut veritablement descobriment de l'altre, superant el caràcter egoista que predominava clarament en la fase anterior. Ara l'amor és ocupar-se de l'altre i preocupar-se per l'altre. Ja no es busca a si mateix, sinó que anhela més aviat el bé de l'altre... L'amor tendeix a l'eternitat... camí cap el descobriment de Déu» (n.6). Jesús, que és l'amor de Déu encarnat, ens ha mostrat el camí, unint l'amor a Déu i al proïsme i, així, fa de la caritat de l'Església una manifestació de l'amor trinitari.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Agenda

Barcelona

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **dimarts 6 de juny**, a les 19.00, concert d'alumnes de l'Aula Escola Europea a favor de la Fundació Mirada de Esperanza; el **dimecres 7**, a les 20.00, concert de l'Orquestra Ars Medica, la coral del COMB i de l'Hospital de Sant Pau, i la Coral dels Enginyers (donatiu: 5 euros); el **divendres 9**, a les 19.30, concert dels alumnes de piano de Daria Pilyay a favor de la Fundació Manos Providentes (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

DR. JOAN GUITERAS

El **dijous 8 de juny**, a les 18.00, presentació del llibre *La fe humanitza*, del Dr. Joan Guiteras al Seminari de Barcelona (c/ Diputació, 231), amb l'autor i Mn. Salvador Bacardit.

TESI DOCTORAL

El **divendres 9 de juny**, a les 10.00, Aureli Ortín defensa la tesi doctoral *Aproximació al pensament filosòfic de Joseph Ratzinger* a l'Ateneu Universitari Sant Pacià de Barcelona (c/ Diputació, 231).

ART MEDIEVAL

El **dissabte 10 de juny**, a les 11.00, la Fundació Joan Maragall i el MNAC organitzen la visita *De l'art sagrat a la iconografia de temàtica religiosa* (Perico Pastor i Anna M. Blasco). Inscripcions: www.mu-seunacional.cat.

LLIBRERIA PAULINES

El **dissabte 10 de juny**, a les 18.00, presentació del llibre de Fernando Cordero *Cruzando Fronteras* amb l'autor, Carme Munté, Xavier Pérez-Esquerdo, Oriol Jara i Quique Fernández, a Llibreria Paulines (roda de Sant Pere, 19-21 - Barcelona).

CANT GREGORIÀ

El **cap de setmana del 10 al 12 de novembre**, a Barcelona, concurs internacional de cant gregorià. Més informació: info@cantgregoria.cat.

Girona

INSTITUT SUPERIOR DE CIÈNCIES RELIGIOSES

El **dilluns 5 de juny**, a les 18.00, acte de final de curs de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona, amb la celebració de la Paraula. A les 18.30, conferència *L'obra d'Eusebi Colomer en el seu centenari*, a càrrec del Dr. Josep Maria Terricabras, director honorari de la Càtedra Ferreter Mora. Lloc: església i aula del Dr. Estela del Seminari de Girona (Pujada de Sant Martí, 12).

Sant Feliu de Llobregat

CATALONIA SACRA

El **dissabte 10 de juny**, a les 11.30, visita guiada *El campanar de Santa Eulàlia d'Esparreguera* amb Josep Teruel. Reserves: tel. 693 720 202.

Solsona

CATEDRAL

El **diumenge 4 de juny**, a les 19.00, presentació i benedicció de l'orgue de Solsona a la catedral presidides pel bisbe Francesc Conesa. Hi participen, entre d'altres, Montserrat Torrent, Juan de la Rubia i Valentí Miserachs.

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Del **4 a l'11 de juny**, la parròquia de Solsona organitza un pelegrinatge a Terra Santa (obert a tothom), coordinat i animat pels franciscans a Terra Santa. Per a més informació: parròquia de Solsona (tel. 973 480 123, c/e: parroquiasolsona@hotmail.com).

Tarragona

CORPUS

El **dissabte 10 de juny**, a les 12.00, activitat familiar *Viu el Corpus a la catedral. L'ou com balla* amb Mn. Joana Virgili i Anna Mateu.

SANT VICENÇ DE CALDERS

El **dissabte 10 de juny**, a les 12.00, presentació del llibre *Petjades* amb

Mn. Norbert Miracle, Kenneth Martínez, Miquel Canturri, P. Bernabé Dalmau i Josep Borrut, autor del llibre, a l'església de Sant Vicenç de Sant Vicenç de Calders.

Tortosa

CATEDRAL

El **dijous 8 de juny**, a les 12.00, solemnitat de la dedicació de la catedral a la seu tortosina.

CÀRITAS

El **dissabte 10 de juny**, a les 9.30, té lloc l'Assemblea de Càritas diocesana a l'edifici del Seminari.

Urgell

VIDA CREIXENT

El **dimecres 7 de juny**, de 10.00 a 10.30, festa de Vida Creixent a la Seu d'Urgell.

Vic

COVA DE MANRESA

El **dissabte 10 de juny**, a les 10.00, pregària contemplativa. Inscripcions: info@covamanresa.cat.

CURSET PRE-MATRIMONIAL

El **dissabte 10 de juny**, a les 10.00, curset pre-matrimonial al local del Centre d'Orientació Familiar (c/ Sant Sadurní, 3) de Vic. Horari: 10.00h a 13.00 i de 15.00h a 17.00. Inscripcions i més informació: delegacio-familia@bisbatvic.com, tel. 659 248 064 (Maria Teresa Serradell).

TERRITORI OLIBA

El **dimecres 14 de juny**, a les 17.00, visita guiada dels comissaris a l'exposició *Bèsties* al Museu Episcopal de Vic.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè la comunitat internacional es compromet concretament en l'abolició de la tortura

IGNASI MIRANDA

Dirigit per Santos Blanco, *Libres* és un documental de 108 minuts que s'endinsa en dotze monestirs de clausura per donar a conèixer a l'espectador què porta una persona en ple segle XXI a decidir tancar-se entre quatre murs per a la resta de la seva vida. Així, el públic sabrà com és el seu dia a dia, les seves motivacions, la seva vinculació amb la natura i amb la vida exterior, que té molta relació amb la interior. La pel·lícula ha estat produïda per Bosco Films —que també se n'ha encarregat de la distribució— i Variopinto Producciones. En el programa *Sense distància*, de Ràdio Estel, vam tenir l'oportunitat d'entrevistar Javier Lorenzo, guionista d'aquesta pel·lícula.

Què proposa aquest documental d'interioritat i de llibertat?

Fonamentalment, proposa el que ens hem trobat als dotze monestirs de clausura que hem visitat: persones molt plenes de Déu i d'humanitat, i molta veritat. El que fa única aquesta pel·lícula és que el director, Santos Blanco, ha aconseguit que aquestes persones obrin de bat a bat els seus sentiments i emocions, que la càmera desaparegui per uns instants i que els espectadors, a la sala de cinema, sentin que estan asseguts «amb» ells, no «davant» d'ells. Ha estat una cosa màgica, increïble.

Què pot aportar la pel·lícula als espectadors?

Una profunda reflexió sobre el món actual. L'espiritualitat que desprenen els testimonis dels monjos i monges està als antípodes del que promet el món que ens envolta: diners, èxit, béns materials... Personalment, el que més m'ha cridat l'atenció de totes aquestes persones és que han trobat a la seva vida una felicitat i una plenitud molt difícil d'assolir. I veure-ho plasmat a la gran pantalla suposa una experiència provocativa i enriquidora alhora.

Javier Lorenzo, guionista del documental «Libres»

«La nostra pel·lícula és una invitació a la transcendència»

Com ha estat l'elaboració del guió?

El gran repte del guió consistia a «atrapar» l'espectador, atès que no es tracta d'una pel·lícula de ficció, no hi ha una trama pròpiament dita, no hi ha un principi ni un final... El públic empatitza amb les històries que expliquen els monjos i monges entrevistats sobre la vida contemplativa. I això és el que és veritablement important.

Com va ser el rodatge?

La part més difícil del rodatge va ser aconseguir els accessos per entrar en aquests monestirs, i ens hi va ajudar molt la Fundació DeClausura. Va ser un repte. Deia Santos Blanco que, aquests llocs són com «un món avatar»: desconegut i fascinant. A la nostra

societat, on prevalen les presses i les preocupacions, la pel·lícula fa que l'espectador s'aturi durant uns minuts a meditar sobre el que constitueix l'essència de l'ésser humà. Una invitació a la transcendència.

ràdio estel

des del

Monestir de Poblet

Divendres 9 de juny de 8 a 14 h,
vine a sentir i a viure la ràdio en directe!

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

sempre endavant

